

ikt.sz.:233/ 2021.

Ügyintéző: Molnár-Kiss Aranka

Az ügyintézés helye:

Mézeskalács Óvoda és Konyha

2074 Perbál Szabadság u.9

A perbáli Mézeskalács Óvoda és Konyha

OM: 032941

Margaréta

Néphagyományőrző Programja

11/verzió

2021

„Ha mi emberek, szerénységet akarunk tanulni, nem kell tekintetünket a csillagos égre emelnünk. Elég egy pillantás azokra a kultúrákra, amelyek évezredekkel előttünk már léteztek, virágoztak és eltűntek.”

/Konfuciusz/

Tartalom

I. BEVEZETÉS – ADATOK, BEMUTATKOZÁS	6
AZ ÓVODA JELLEMZŐ ADATAI	6
BEMUTATKOZÁS:	7
II. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP	9
GYERMEKKÉP	9
ÓVODAKÉP	10
CÉLUNK:	10
ALAPELVÜNK.....	11
III. A NÉPHAGYOMÁNYŐRZŐ NEVELÉSI PROGRAM KONCEPCIÓI, SAJÁTOSÁGAI	12
A PROGRAM SAJÁTOSÁGAI:	12
IV. A NÉPHAGYOMÁNYŐRZŐ ÓVODAI PROGRAM CÉLJA, FELADATAI	14
A PROGRAM CÉLJA	14
ALAPFELADATOK	14
ÓVODAI NEVELÉSÜNK RENDSZERE	15
AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD KIALAKÍTÁSA, EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM	16
ÉRZELMI NEVELÉS	25
ANYANYELVI NEVELÉS.....	29
ÉRTELMI NEVELÉS	31
V. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI	32
AZ ÓVODA SZEMÉLYI FELTÉTELEI	32
AZ ÓVODA TÁRGYI FELTÉTELEI	37
AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE.....	38
AZ ÓVODAI PEDAGÓGIAI MUNKA TERVEZÉSE ÉS DOKUMENTÁLÁSA.....	41
VI. AZ ÓVODA KAPCSOLATRENDSZERE.....	44
AZ ÓVODA -ÉS A CSALÁD KAPCSOLATA	44
VII. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI, AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI	47
A JÁTÉK.....	47
VERSELÉS – MESÉLÉS.....	52
ÉNEK, ZENE, ÉNEKES-JÁTÉK,- GYERMEKTÁNC	55
RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZIMUNKA.....	59
MOZGÁS.....	63
A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSÉRE NEVELÉS	66
MUNKAJELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK	72
A TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS.....	74

AZ ISKOLÁBALÉPÉS FELTÉTELEI:	76
IX. NÉPHAGYOMÁNYŐRZÉS A NEVELÉS FOLYAMATÁBAN	78
ÉVKÖR – KALENDÁRIUM	79
ŐSZ	80
TÉL	81
TAVASZ.....	83
NYÁR.....	85
X. GYERMEKVÉDELEM ÉS ESÉLYEGYENLŐSÉG AZ ÓVODÁBAN	86
XI. ÓVODÁNK ELLENŐRZÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE	90
XII. ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK.....	93
XIII. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	96

Óvodai Pedagógiai Program 1999. évi Köznevelési Törvény módosításának megfelelően (47§) felülvizsgálata, kiegészítésre került.

2010-ben a 255/2009 (XI. 20.) Kormányrendelet szerint a 137/1996. (VIII. 28.) Kormányrendelet módosításának hatályba lépése miatt módosult.

2013-ban módosítva a 2011. évi CXC. nemzeti Köznevelésről szóló törvény és a 362/2012 (CII. 17.) Kormány Rendelet az óvodai nevelés Országos Alapprogramja rendelkezései alapján.

2016-ban módosítva a 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban Nkt.), a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet, valamint az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Kormányrendelet (a továbbiakban ÓNAP) alapján.

2017-ben módosítva a nevelőtestület szakmai indokai alapján.

2018-ban módosítva a Kormány 137/2018.(VII.25.) Korm.rendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012.(XII.17.) Korm.rendelet alapján, valamint a nevelőtestület szakmai indokai alapján.

2019-ben módosítva az Alapító Okirat módosítása, valamint a köznevelésről szóló 2011.évi CXC. törvény legújabb módosítása alapján./2019.LXX törvény./

2020-ban módosítva a nevelőtestület szakmai indokai alapján

2021-ben módosítva a 2021.LXXIX.törvény, az egészségügyről szóló 1997.évi CLIV.törvény, és az Alaptörvény XVI:cikk alapján.

I. Bevezetés – Adatok, bemutatkozás

AZ ÓVODA JELLEMZŐ ADATAI

Az óvoda hivatalos elnevezése: **Mézeskalács Óvoda és Konyha**

OM azonosító: 032941

Az óvoda címe, telefonszáma: **2074 Perbál, Szabadság u. 9.**

Tel: **06/26/370-066**

Fax: **06/26-370-066**

E-mail: **ovoda@perbal.hu**

Az óvoda fenntartója, címe, telefonszáma: **Perbál Község Önkormányzata**

2074 Perbál, Fő u. 6.

Tel: 06/26/370-023

Az óvoda alapító okiratának kelte: **1993.10.19.**

Az óvoda alapító okiratának száma: **55/93**

Alapító okirat legutóbbi, módosított: **2019.05.17.**

Alapító okirat száma: **1/E/2019.**

Az óvoda csoportjainak száma: **4 csoport, 112 férőhely**

Az óvoda nyitva tartása: **6.00-17.00**

A program készítői: **Az óvoda nevelőtestülete**

és Homonnai Ildikó óvodavezető

BEMUTATKOZÁS:

A perbáli Mézeskalács Óvoda a község egyik legszebb részén a budai hegyek lábánál található, az iskola szomszédságában, szép környezetben helyezkedik el. Az óvoda épülete régi, kb. 150 éves, többször felújított épület volt 2011-ig. A KMOP. - 4.6.1 EU pályázatán sikerült az óvoda felújítására, korszerűsítésére, bővítésére támogatást nyernünk, így 2011.nyarán elkezdődtek a felújítások és 2012.februárjában már beköltözhattünk az újjáépített, megszépült óvodába. 2017-be újra sikeresen pályázott az Önkormányzat óvodafejlesztésre a PM OVODAFEJLESZTÉS keretében, ennek eredményeként az épülethez tartozó régi épületszárny lebontásra került, helyette két kisebb foglalkoztató lett szociális helyiségekkel kialakítva, mely 24 gyermek befogadására alkalmas. A pályázathoz eszközbeszerzés is társult, így az óvoda berendezése is megújulhatott.

Óvodánk 4 csoportos, a régi 82 férőhely 112 főre bővült. A gyermekek életkora szerint szervezzük a csoportokat, így általában: 2 kiscsoport, 1 középső, 1 nagycsoport kialakítására van lehetőségünk. A csoportszobák méretei megfelelőek, 28 gyermek befogadására alkalmasak. Minden csoportnak külön mosdó-wc-je, öltözője van. A bővítés során egy új tornaszobát, logopédiai-fejlesztő szobát, elkülönítő szobát és egy megújult tálalókonyhát sikerült kialakítani, sőt az akadálymentesítés is megoldott az épületben.

Az óvoda udvara továbbra is csodálatos környezetével az óvodánk büszkesége! Bár területe kisebb lett, sikerült megmentenünk az örökzöld fenyőket, tujákat, s a régi hatalmas eperfát, mely alatt még sokat játszottunk, homokoztunk. A füves terület ideális helyszín a különféle játéktevékenységekhez, a napirendet ezért úgy alakítjuk, hogy minél több időt tölthessenek a gyermekek a levegőn, a szabadban. Az udvari játékokat folyamatosan bővítjük, újítjuk, a szülők és a szülői szervezet segítségével és anyagi támogatásával. Fontosnak tartjuk a környezetvédelemre, az egészséges életmódra való tudatos odafigyelést!

Pedagógia programunknak a **Néphagyományőrző programot** választottuk, melybe beépítettük a Zöld Óvoda programjának sajátosságait is.

Programválasztásunkkor a néphagyományok megismerése, a népszokások megőrzésére való törekvés motivált bennünket a környezettudatosság mellett. Eredményeként: Ápoljuk a múltunkat, óvjuk a jövőnket.

Alapelvünk: derűs, barátságos, családias óvoda kialakítása, az egyéni képességekre épülő fejlesztés, a kölcsönös elfogadás, tisztelet. A legfontosabb érték számunkra: a gyermek!

A gyermekek a mindennapokban, a **jeles ünnepekre** való készülődésben **játékként** éljék meg a hagyományokat, mely az életüket színesebbé, érzelemgazdagabbá varázsolhatja. A közös ünnepvárás feladatait a programunk évszakokra építve, „ÉVKÖR”-re lebontva tartalmazza. A régi, ősi **értékek átmentése** - egyre fontosabbá válik, s a kisgyermekek fogékonyak a hagyományok megélésére a mindennapokban.

Az óvodai életben ezt hogy valósíthatjuk meg? Az adott környezetre, a falusi és a családi háttérre építve –a mindennapi tevékenységekben, játékos foglalkozásokban. A mese-vers, az anyanyelvi nevelés, a rajzolás, festés, mintázás, kézimunka és a külső világ tevékeny megismerése, az énekes játékok-mondókák, a táncitanítás, a mozgás a mindennapok kiemelt feladata. **Az értelmi képességek** fejlesztése mellett nagyon fontosnak tartjuk az **érzelmi nevelést**, az egyéni és a közösségi szokások, szabályok megismerését, betartását és a **munkára nevelést!**

Szeretnénk, ha a gyerekek derűsen, boldogan tölthetnék mindennapjaikat az óvodában – sok élménnyel, tapasztalattal, a játékos foglalkozásokon keresztül jól felkészülten kerülnének az iskolába. Fontosnak tartjuk a család – óvoda jó együttműködését. A szülők és a szülői szervezet évek óta hatékonyan segíti, támogatja óvodánkat, az óvoda dolgozói lelkesen, igényesen végzik szakmai-pedagógiai –nevelő munkájukat.

II. Gyermekkép, Óvodakép

GYERMEKKÉP

*„ Keresem minden gyermek titkát,
és kérdezem: hogyan segíthetnék abban,
hogy ÖNMAGA lehessen. ” (Janese Korczak)*

Pedagógia programunk mottója: **Legfőbb érték a GYERMEK!**

Minden gyermek egy önálló, egyedi személyiség, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is. A 3 – 7 éves életkori szakasz a gyermek szocializációjának is fontos mérföldköve. A gyermek fejlődésének, személyiségének, alakulásának meghatározó időszaka az óvodai életszakasz, ezért fontos, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön minden gyermek, elfogadják, megismerjék személyiségét, s esetlegesen meglévő hátrányai csökkenjenek!

Fontosnak tartjuk a kiemelkedő képességű gyermekek tehetséggondozását.

Az óvodás gyermek gyorsan és intenzíven fejlődő személyiség, fejlődését a veleszületett genetikai adottságok, az érés törvényszerűségei, és a gyermeket körülvevő környezet minősége (személyi, tárgyi feltételek) nagymértékben befolyásolják.

Az óvodás gyermekek sajátos, életkoronként és egyénenként változó **testi – lelki** szükségleteit figyelembe vesszük.

Testi szükségletei: a gondozás, a táplálkozás, a tisztálkodás, az öltözködés, a mozgás, a pihenés.

Lelki szükségletei: a szeretet, az érzelmi biztonság, a türelem, a megértés, az elfogadás, a tisztelet.

Óvodánk nem ad helyett semmiféle előítélet kibontakozásának.

Az óvodások jellemzője a sokirányú érdeklődés a környező világ megismerésére. A gyermek alapvető tevékenysége a játék, mely sokoldalú tapasztalást biztosít számára. Nagy mozgásigénye kialakítása során fejlődik érzékelése, észlelése, akarat tulajdonsága, szociális képessége. Anyanyelvi kultúráját, beszédképességét fejlesztjük.

ÓVODAKÉP

*„A gyermeket tisztelettel kell fogadni,
szeretettel kell felnevelni
és boldogságban kell elengedni” (Vekerdi Tamás)*

Nevelőtestületünk az alapprogramra és a helyi sajátosságokra építve készítette el az óvodai **Néphagyományőrző Programot**.

Programválasztásunknál a néphagyományok megismerése, felvállalása, a szokások megőrzése motivált bennünket.

CÉLUNK:

- A családi nevelés kiegészítése a gyermek óvodába lépésétől a tankötelezettség kezdetéig.
- Az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődésének, a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítése az életkori, egyéni sajátosságaik, az egyenlő hozzáférés figyelembevételével.
- A gyermekek egyéni fejlettségéhez, igényeikhez, szükségleteikhez, érési tempójukhoz igazodó, a gyermeki szabadságot tiszteletben tartó differenciált személyiségfejlesztés.
- Hátránykompenzálás és tehetséggondozás, a tanuláshoz szükséges képességek és részképességek megalapozása, a játékba és a szervezett tevékenységekbe ágyazottan.
- Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek inkluzív nevelése.
- A sajátos nevelési igényből eredő hátrányok csökkentése. / enyhe értelmi fogyatékos, enyhe mozgássérült, beszéd fogyatékos sajátos nevelési igényű gyermekek esetében /
- A szociális hátrányok enyhítése segítő tevékenységekkel.

A néphagyományőrző program lehetőséget teremt arra, hogy egy **szabadabb légkörű**, a gyermekek **életkori sajátosságaihoz** alkalmazkodó, **tevékenységekre épülő** óvodai életet kínáljunk fel a gyermekeknek. **Programválasztásunknál a** néphagyomány megismerését, felvállalását a népszokások megőrzését tartottuk szem előtt, kiegészítve a környezettudatos szemlélettel. A régi, ősi értékek átmentése - talán most, az anyagiassá, személytelenné váló, digitális világunkban - nem késő, s a kisgyermek **érdeklődése, kíváncsisága** olyan talaj, ahova az értékes magvakat elültethetjük.

Hisz a gyermekek a mindennapokban, a jeles ünnepekre való készülődésben **játékként** élik át azokat az élményeket, hagyományokat, mely életüket színesebbé, érzelemgazdagabbá varázsolhatja.

A hagyományos óvodai tevékenységen túl lehetőséget biztosítunk a szülők számára az ünnepekre – karácsony, húsvét, - való közös készülődésre..

ALAPELVÜNK

A gyermeki személyiség elfogadása, tisztelete, szeretete, megbecsüléssel, bizalommal.

A gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatása, személyiségfejlődésének segítése.

A gyermek személyiségéhez igazodó pedagógiai hatások alkalmazása.

Az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodunk:

- A gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes légkőről.
- A gyermeki készségek és képességek fejlesztéséről, alakításáról egy vidám, örömteli, szabad, játékos óvodai élet keretében. Fokozatosan, de különösen az utolsó évben felkészítjük a gyerekeket az iskolai nevelésre - oktatásra.
- A gyermekek testi (óvó, védő), szociális és értelmi képességek egyéni és életkor specifikus alakításáról.
- Sokszínű, közös tevékenységről, külön hangsúlyozva a Játék szerepének fontosságát.
- A gyermekek egyéni képességhez igazodó műveltség tartalmakról, az emberi értékek közvetítéséről.
- Az óvodai nevelés során biztosítjuk a gyermekek egészséges fejlődéséhez szükséges személyi – tárgyi feltételeket, környezetet.
- Az egyéni, kiemelt gondozást, figyelmet igénylő, szociális hátrányokkal küzdő gyermekek esélyegyenlőségére külön figyelmet fordítunk.
- Az óvodás gyermek elsődleges színtere a család, az óvoda a családi nevelésre épít, kiegészítjük a családi nevelést.

Biztosítjuk a multikulturális nevelésen alapuló integrációt. Gondoskodunk a nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai neveléséről, az önazonosság megőrzéséről,

ápolásáról. A hazájukat elhagyni kényszerülő családok (migráns) gyermekeinek óvodai nevelését szükség szerint biztosítjuk az önazonosság megőrzésével, ápolásával.

III. A NÉPHAGYOMÁNYŐRZŐ NEVELÉSI PROGRAM KONCEPCIÓI, SAJÁTOSSÁGAI

A program tiszteletben tartja a hazai óvodai nevelés értékeit, hagyományait.

Nevelésfelfogásunkat meghatározó eszmei értékek:

- humanizmus
- demokratizmus (a gyermeki jogok, alapvető szabadságjogok tiszteletben tartása.)

Erkölcsei és kulturális értékek:

- A gyermeki személyiség tisztelete, szeretete, elfogadása, bizalom.
- A természetes környezet szeretete, védelme, környezettudatos magatartás.
- A család, a haza szeretete, tisztelete.
- Az „élet" tisztelete.
- A hagyományok tisztelete, ápolása.
- gyermeki személyiségvonások
- (szeretet, őszinteség, tolerancia, empátia, segítőkészség, felelősségtudat, illemtudat, elvárható viselkedés)
- Más nemzetek kultúrájának tisztelete

Meggyőződésünk, hogy a magyar nép kulturális értékeinek átadása, a gyermeki személyiség kibontakoztatásának egyik hatékony eszköze.

A PROGRAM SAJÁTOSSÁGAI:

- az óvodai nevelést a néphagyomány-ápolás **érzelemre ható** eszközrendszerével gazdagítja,
- alakítja a családok szemléletmódját,
- a természet szeretetét, védelmét hangsúlyozza.

Az óvodai nevelés folyamatába a népi kultúra azon elemeit szeretnénk beépíteni, amelyek igazodnak a 3 – 7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz, a mindennapi életüket színeesebbé teszik.

A program az óvodáskorra jellemző érzelmi - értelmi fogékonyságra, sajátos aktivitására épül.

A gyermek **játéka** jól ötvözhető a néphagyomány ápolással és a természet szeretettel.

A hagyományörzés tevékenységei, eszközei a **gyermek játékát** gazdagítják.

Ezek során és **folyamatában** történik a műveltség tartalmak közvetítése is.

A néphagyományörző tevékenységrendszer **sajátos érzelmi hatást** és aktivitást teremt.

A cselekvéssel szerzett, gyakorlati tapasztalatok, az érzelemdús élmények nagy hatással vannak a gyermek erkölcsi- esztétikai értékrendszerének alakulására.

A népi hagyományok ápolása az egész nevelési folyamatot áthatja, a mindennapok gyakorlatában is jelen van.

A néphagyományörzés erősíti az óvodai élet eddig meglévő hagyományait és „népszokásörző”, „természetóvó” jeles-napokkal gazdagítja azokat.

Az eseményeket megelőző **közös készülődés**, az ünnepre hangoló örömteli tevékenykedés a gyermekek szociális viselkedésére maradandó hatást gyakorol.

Átérik az ünnepnapok „másságát”, a bensőséges összetartozás élményét, alapozódik az **„ünnepelni tudás”** képessége.

Ezek a gyermeki élmények hatnak a családok szemléletmódjára is, tartalmi változásokat idézhetnek elő.

Fontos, hogy a gyermeket körülvevő környezet összhangja megteremtődjön. Ezáltal az óvodai nevelés olyan többletet ad, amellyel kiegészíti és teljessé teszi a gyermeki személyiség kibontakozását.

IV. A NÉPHAGYOMÁNYŐRZŐ ÓVODAI PROGRAM CÉLJA, FELADATAI

Az alapvető pszichológiai-pedagógiai elveket, célokat, feladatokat, az Alapprogram határozza meg számunkra, melyeket pedagógiai munkánk során érvényesíteni kell. Programunk pedagógiai törekvései, hangsúlyai kiegészítik mindezeket.

A PROGRAM CÉLJA

- * A gyermeki személyiség **kibontakoztatása**, a gyermekek **sokoldalú, harmonikus fejlesztésének** elősegítése, a hátrányok kiegyenlítése, a tehetséggondozás, a néphagyomány ápolás és a természetóvás eszközrendszerével, az egyenlő esély megteremtésével.
- * A **néphagyományok tiszteletének, a természet szeretetének** megalapozása **környezettudatos szemlélet**, a környezetvédelemre nevelés kialakítása a gyermek érzelmein keresztül, a családok együttműködésével.
- * Olyan **jártasságok, készségek** kialakítása, melyek fokozatosan képessé teszik a gyermekeket az iskolai élet elfogadására, megkezdésére.

Alapfeladatunknak tekintjük a gyermek testi-lelki, értelmi szükségleteinek kielégítését, a képességek fejlesztését. A 3-7 éves gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak, eltérő fejlődési ütemének, érési jellemzőinek figyelembe vételével, a differenciált személyiségfejlesztést, a hátránykompenzálást, és a tehetséggondozást.

ALAPFELADATOK

A feladatokat az Óvodai Alapprogramnak és a Hagyományőrző programnak megfelelően osztjuk fel:

- Az egészséges életmód kialakítása
- Érzelmi és erkölcsi nevelés, és az értékorientált közösségi nevelés
- Anyanyelvi és értelmi fejlesztés, nevelés.
- Környezettudatosságra nevelés

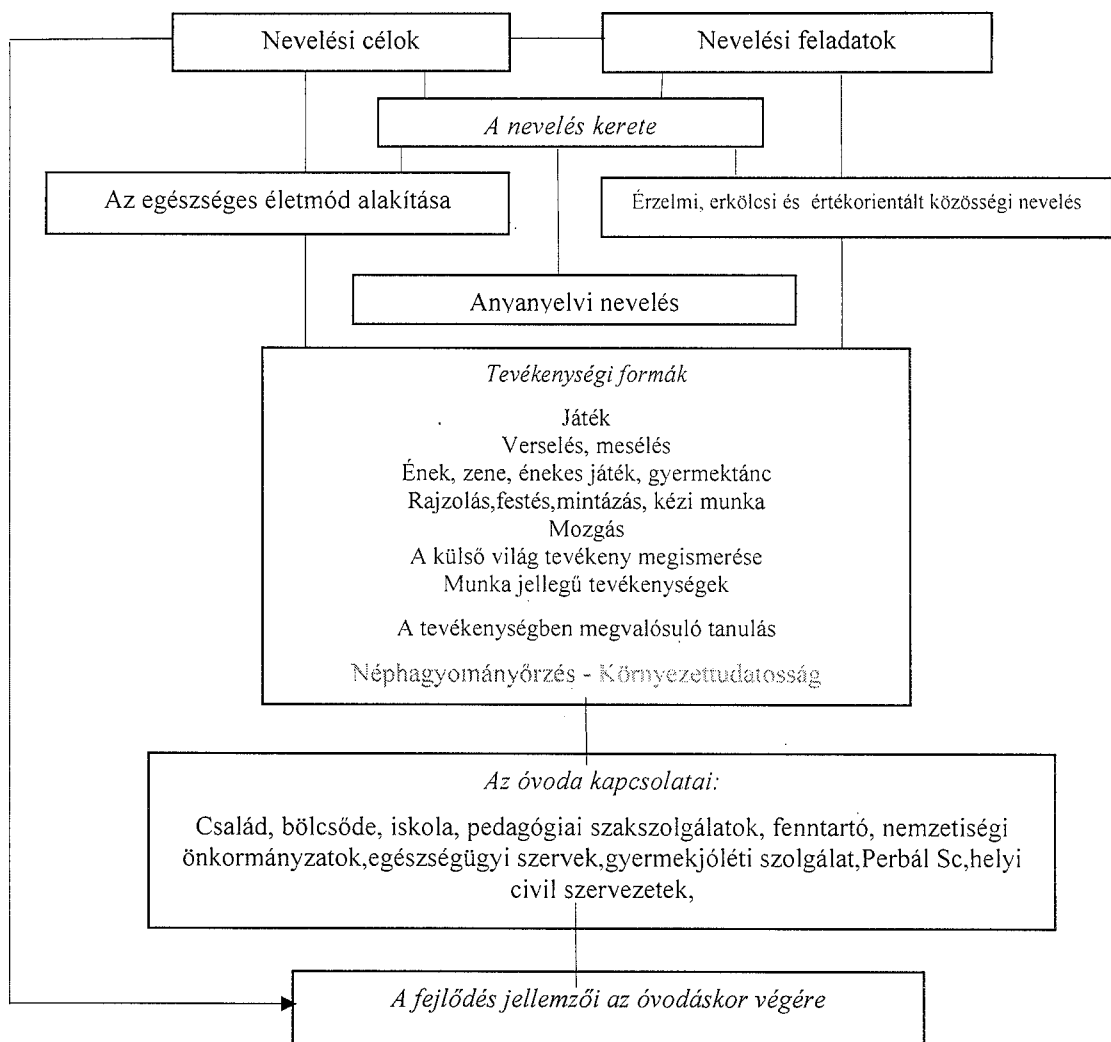
Az alapfeladatokat a hagyományőrzés érzelmi hatástöbblete hatja át, melyek az óvodai élettevékenység formáin keresztül valósulnak meg.

Feladatunknak és kötelességünknek tekintjük:

- gyermeki személyiségvonások fejlesztését
- (szeretet, őszinteség, tolerancia, empátia, segítőkészség, felelősségtudat, illemtudat...)
- Az egyénként változó testi és lelki szükségletek elfogadását a gyermekek eltérő fejlődési ütemének figyelembevételét az óvodai életben, a gyermekek fejlesztésénél.

Biztosítjuk minden gyermek számára, hogy magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, hátrányai csökkenjenek.

ÓVODAI NEVELÉSÜNK RENDSZERE

AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD KIALAKÍTÁSA, EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM

Az egészséges és biztonságos óvodai környezet kialakítása

Cél: Az egészséges, barátságos és biztonságos környezet kialakítása, amely lehetőséget nyújt a gyermek testi, lelki szükségleteinek kielégítésére. Óvodánkban az egészséges életmód kialakításának szinterei: a csoportszobák, az ehhez kapcsolódó helységek (tornaszoba, fejlesztő szoba, orvosi elkülönítő szoba, mosdó helységek) és az óvoda udvara.

Csoportszobák

Csoportszobáink tágasak, világosak. Berendezését úgy alakítottuk ki, hogy derűt, nyugalmat árasztanak (természetes anyagúak: fa, gyékény, textil). A különféle tevékenységekhez elegendő helyet biztosítunk (kézműveskedés, mozgásos játékok.....). A megfelelő méretű bútorok (székek, asztalok) biztosítják a gyermekek testi fejlődését, egészségük megőrzését. Két csoportszobában galéria áll a gyermekek rendelkezésére, ezzel is növeltük a csoportszobák méretét.

A csoportszobák dekorációit is természetes anyagokból készítjük (nád, filc, vessző, kukoricacsuhé,...).

A gondozási folyamathoz szükséges helységek

Az új épületben megvalósult az egészséges és biztonságos környezet kialakítása. Csoportonként külön mosdó és öltözőhelységek állnak a gyermekek rendelkezésére.

Így biztosítjuk az alapvető feltételeket az egészséges életmódhoz /jellel ellátott fésű, törülköző, fogmosó felszerelés, folyékony szappanos kézmosás/. Ügyelünk a tisztaságra, rendezettségre, a higiéniai előírások betartására.

Az óvoda udvara

A természetes mozgások gyakorlására nagy, füves udvar áll a gyermekek rendelkezésére, ahol a mozgásfejlesztést természetes anyagokból készült játékszerek is biztosítják /játzóvár, csúszda, hinta, lépegető, rúgos játékok, mókuserék, mászóakák, babaházak, télen szánkózási lehetőség/.

A gyermekek udvari tevékenységét színesíti a KRESZ pálya és a homokozó. A különböző játék-és kézműves tevékenységhez egy fedett „pagoda” biztosítja a megfelelő helyszínt.

Évek óta a szülőkkel és a gyermekekkel közösen ültetjük, óvjuk, gondozzuk kertünk virágait, fáit / muskátli, tuja, fenyő/. Veteményes kiskertet is kialakítottunk az udvaron a gyerekek számára, valamint szőlőlúgast telepítettünk, és sziklakertet építettünk, ahol a gyerekek megismerkedhetnek a gyógy, és fűszernövényekkel egyaránt. A zöld hulladék szellektív gyűjtése, újrahasznódítása két komposztálló segítségével valósul meg.

Az egészség megőrzéséhez, a szervezet ellenálló képességének növeléséhez elengedhetetlenül szükséges a gyermekek edzése. Fontosnak tartjuk a szabad levegőn való tartózkodást minden évszakban. Tavasszal és kora ősszel minél több tevékenységet szervezünk a szabadban.

Az udvarunkon levő fák lombozata óvja a gyermekeket a nap káros hatásaitól.

A homokozó fölé napernyőt szereltettünk. A nap káros hatása ellen a gyerekek bőrét rendszeresen napvédő krémmel óvjuk. A déli órákban lehetőleg bent tartózkodunk. Igyekszünk lehetőséget biztosítani a lég- nap és vízfürdőzésre.

Nyári időszakban pancsoló medencében teremtünk lehetőséget a vízzel való ismerkedésre, játszásra. Az egészséges életter biztosítja a gyermekek egészséges testi fejlesztésének lehetőségeit. Folyamatosan szeretnénk tovább bővíteni az udvari játékaikat különböző mozgásfejlesztő eszközökkel.

Az egészséges életmódra nevelés célja:

- A gyermekek testi fejlődésének elősegítése: A gyermekek életkorát és egyéni szokásait figyelembe véve a megfelelő óvodai életritmus kialakításával.
- Az egészséges életvitel igényének alakítása, az egészség megtartására, megerősítésére történő felkészítés.

Az egészséges életmódra nevelés feladatai:

- a gyermek fejlődéséhez szükséges egészséges és biztonságos óvodai környezet biztosítása
- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése, a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése
- az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só és telítetlen zsírtartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek

fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása

- a környezettudatos magatartás megalapozása
- speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása (a szülővel és megfelelő szakemberek bevonásával)

Az egészségfejlesztés területel:

- Egészséges táplálkozás
- Mindennapos testnevelés, testmozgás
- Személyi higiéné
- Testi és lelki egészség fejlesztése
- A bántalmazás, erőszak megelőzése
- Balesetmegelőzés és elsősegélynyújtás
- A viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése

Az egészséges táplálkozás

A gyermek egészséges fejlődésének fontos feltétele az életkori sajátosságoknak megfelelő egészséges **táplálkozás**, a gyermek egyéni ízlésének formálása. A napi tápanyagszükségletük jelentős részét az óvodában kapják, ennek kiegészítője a mindennapi gyümölcs és zöldség fogyasztás. A gyermekek számára biztosítjuk, hogy a nap bármely szakában, igényeikhez mérten igyanak, jellel ellátott pohárból. Kulturált körülmények között, esztétikus környezetben életkoruknak megfelelő eszközök használatával igyekszünk megkedveltetni az új ízeket. Óvodánk saját főzőkonyhával rendelkezik, ezért az étlap összeállításában egyeztetünk az élelmezésvezetővel (heti rendszerességgel). Biztosítjuk a gyermekek számára az egészséges, „reform étkeztetést” (teljes kiőrlésű, rozsos, sokmagvas pékárú, nyers gyümölcs – zöldség, mérsékelt cukor és só fogyasztás, zsírszegény ételek, hal és fehér húsok). A csoportokban gyümölcs – zöldség napokat szervezünk, a szülők segítségével. (saláta, kompót, lekvár, sütőtök)

A nevelési év során, több alkalommal kerül lebonyolításra egészséges táplálkozást népszerűsítő program.

A mindennapos testnevelés, testmozgás

A gyermekek mozgásigényének kielégítése, testi képességük, harmonikus mozgásuk fejlesztése a heti egy szervezett mozgás tevékenységgel, a mindennapi mozgással, a szervezett sétákkal, illetve minél hosszabb ideig tartó udvari játékkal történik. Mindennapos testnevelést a napirendbe építve rendszeresen tartunk. A gyermekek életkorához, testi képességeihez mérten állítjuk össze a gyakorlatokat, játékokat.

Alkalmanként zenés tornát, illetve lábtornát, tartásjavító tornát is alkalmazunk, preventív céllal.

Óvodánk udvara a gyermekek tevékenységének sokféleségét szolgálja. A gyermekeknek sokféle lehetőségük van homokozni, csúszdázni, mászókázni, a kresz pályán rollerozni, a füves területeken különböző labdajátékokat, versenyjátékokat játszani, futkározni. A hidegebb évszakokban, (és ködben, -5 fok alatt, valamint viharos szélben) a mozgást bent szervezzük. Esős napokon a tornatermet használjuk, ahol sok mozgásfejlesztő eszköz áll rendelkezésre. Tavasztól ősziig a legtöbb tevékenységet az udvaron szervezzük (reggelizést, uzsonnázást is). Figyelembe vesszük a hőségriasztás előírásait is, ilyenkor napkrémet használunk a gyerekeknek, és sok folyadékot biztosítunk számukra. Szabályozzuk az udvaron tölthető idő tartamát. Gondoskodunk a játéktér árnyékosságáról.

Lehetőséget biztosítunk fakultatív, mozgásfejlesztő programok szervezésére (pl.: Bozsik program, labdajátékok, balett,). A mozgás anyagát lásd a mozgás fejezetben.

Személyi higiéné

A gondozási folyamat alapja az óvónő – gyermek, illetve dajka – gyermek között kialakuló szeretetteljes viszony megléte. Egyéni fejlődési ütemüket figyelembe véve már kiscsoporttól alakítjuk az önálló testápolást, étkezést, öltözködést, pihenést.

A testápolás a gyermekek tisztasági igényeinek kialakítását szolgálja.

A napirend keretei között elegendő időt, figyelmet, biztosítunk a gondozási teendők egyéni tempóban történő elsajátítására. Megismertetjük az egészségügyi szokásokat, és a helyes sorrendet.

A tisztaság alapvető fontosságát a betegség megelőzésében és a fertőzések elkerülésével kapcsolatban fokozottan tudatosítjuk a gyermekekben. Kiemeljük a bőr, fogak, szájüreg, haj, érzékszervek, körmök tisztántartásának fontosságát. Óvodánkban minden gyermeknek saját jellel ellátott törölközője, fésűje, fogmosópohara van, melyet heti rendszerességgel illetve szükség esetén váltunk.

Az öltözködés: Az időjárásnak megfelelő öltözködés hozzájárul a gyermekek egészségének megőrzéséhez. Minden gyermek saját jellel ellátott öltözőzsákkal, váltóruhával, váltócipővel rendelkezik.

A gyermek ruházata a sokféle tevékenység gyakorlásához (játék, mozgás) és az időjárás változásaihoz igazodó, kényelmes, könnyen – fel és levehető legyen. Óvja meg a sérülésektől, egészségügyi szempontból megfelelő legyen.

Tájékoztatjuk a szülőket a réteges öltözködés célszerűségéről, a praktikus ruházat előnyeiről. A fertőzések terjedését kézfertőtlenítéssel, papírtörülköző használatával, gyakori szellőztetéssel, megfelelő öltözködéssel, külön törülköző használatával akadályozzuk meg. Óvodánk elkülönítő helységében lehetőség van arra, hogy a szülő megérkezéséig a beteg gyermeket elhelyezzük.

A rendszeres egészségmegőrzés és megelőzés az óvodában a védőnő és az orvos bevonásával történik. A gyógyult gyerekek csak orvosi igazolással jöhetnek óvodába, amit a bekérünk a szülőktől.

A pihenés feltételeit minden korcsoportban életkoruknak megfelelően szervezzük. Korszerű, új kellő távolságra elhelyezett ágyak biztosítják a gyermek nyugodt pihenését. Elalvásukat, nyugalmaikat, biztonságot adó szokásrendszerrel segítjük (szellőztetés, altatódal, mesélés, saját ágynemű, kedvenc játékkal alvás). A pihenés időtartamát a korcsoporthoz és az egyéni igényekhez igazítjuk. Az ágyneműről és annak tisztántartásáról a szülő gondoskodik, kéthetente és a gyermek minden megbetegedése alkalmával.

A testi és lelki egészség fejlesztése

A gyermekek testi egészségének megőrzése mellett fontos a lelki egészség megőrzése is. Biztosítanunk kell a gyermekek érzelmi szükségleteinek kielégítését. Egyéni bánásmóddal, empátiával, türelemmel, odafigyeléssel, meghallgatással, lehetőséget biztosítunk, hogy kifejezhessék érzelmeiket

(pl.: beszélgetőkör, egyéni problémák kezelése).

Az óvoda dolgozói modellt, mintát jelentenek a gyermekek számára, felelősséggel tartoznak személyes példamutatással.

A pedagógusoknak minden alkalmat ki kell használni az egészségmegőrzés tudatosítására.

A kirándulási élmények, napsütés, szabad levegő, füst és pormentesség, a sok mozgás jól példázhatja testünk, lelkünk egészségének védelmét. Szükség esetén, a szülővel egyeztetve, speciális szakember segítségét, bevonását kérjük (Védőnő, orvos, pszichológus).

Boldogságóra Program – Jobb Veled a Világ

A gyermekek lelki egészségének megőrzése érdekében csatlakoztunk a Jobb Veled a Világ Boldogságóra programhoz.

Célunk: A hagyományos tudásátadás a gyermekek számára és az életben szükséges személyes és szociális kompetenciák fejlesztése a pozitív pszichológia módszereivel.

Vállaltuk, hogy óvodánk legalább egy csoportjában megvalósítjuk a programot. Segítségével hozzájárulunk a gyermekek testi-lelki jólétének megteremtéséhez.

A program lehetőséget nyújt a szülők bevonására is.

Bántalmazás, erőszak megelőzése

Óvodánk közreműködik a gyermekek veszélyeztettségének megelőzésében, megszüntetésében. Szorosan és rendszeresen együttműködünk a gyermekjóléti szolgálattal, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó személyekkel (szociális - gyámügyi előadó), intézményekkel, szükség esetén konzultálunk, esetmegbeszélést tartunk. A gyermekjóléti szolgálat lehetőséget biztosít pszichológus igénybevételére az óvodánk számára, intézményen kívül. A szülőket tájékoztatjuk a gyermek és ifjúságvédelmi felelős személyéről, a családsegítő szolgálat, a gyermekjogi képviselő elérhetőségéről, fogadóórájáról (óvodai falifalújságon megtalálható).

A pedagógusok egyre inkább szembesülnek azzal, hogy a gyermekek érzékenyebbek lettek az őket körülvevő világra. A kisgyermek minden erőszakos cselekvést átél, erőszakos cselekmények látványa is (média hatása), az erős fizikai ingerek félelmet okoznak náluk. Ennek érdekében, az óvoda folyamatosan felhívja a szülők figyelmét ennek káros hatására (előadások, szülői fórum, szülőértekezletek).

Kiemelten odafigyelünk az **elhanyagolt**, egyéni bánásmódot igénylő gyermekekre. Ezek legfőképp:

Érzelmi elhanyagolás (szeretet, kapcsolat, érzelmi biztonság hiánya)

Fizikai elhanyagoltság (alapvető fizikai szükségletek, higiénés feltételek hiánya, alultápláltság, orvosi ellátás mellőzése)

Gyermekbántalmazás - kiemelten odafigyelünk, ha bármilyen a gyermek sérelmére elkövetett cselekményt, sérülést, testi fájdalmat tapasztalunk, azonnal jelezzük. A gyermek sérelmére elkövetett cselekmény – aki bár tud róla, vagy szemtanúja – de nem akadályozza meg illetve nem jelenti, az is gondatlan magatartást jelent.

Érzelmi bántalmazás – Idetartozik a gyermekekben állandó félelemérzet, szorongás keltése, megszegényítés, állandó kritizálás, érzelmi zsarolás. Az életkornak vagy a fejlettségének nem megfelelő elvárások támasztása a gyermekkel szemben (pl.: szobatisztaság, képességekhez nem igazodó követelmények). Ez közvetíti a gyermek felé, hogy értéktelen, el nem fogadott, nem szerethető.

A pedagógus alapvető feladata a rábízott gyermekek nevelése, tanítása. Ezzel kapcsolatban kötelessége, hogy együttműködjön a gyermekvédelmi feladatok ellátásában, a veszélyeztető körülmények megelőzésében, megszüntetésében az illetékes hatóságokkal.

A balesetveszély elkerülése érdekében a gyermekek által használt eszközöket fokozott odafigyeléssel kezeljük.

Felhívjuk a gyermekek figyelmét a balesetveszélyre, a helyes eszközhasználatra. A balesetmentes viselkedés kialakítása is része az egészség megőrzésének. Olyan szokásokat, szabályokat alakítunk ki (udvaron, folyosón, mosdóban, csoportszobában) amely megelőzi a baleseteket. Megköveteljük az eszközök rendeltetésszerű használatát, szükség esetén kezdeményezzük az eszközök javítását, cseréjét.

Minden csoportban, a csoportnaplóban rögzítjük a balesetvédelmi oktatást és az aktuális feladatokat (séta, kirándulás, biztonságos közlekedés szabályai).

Balesetmegelőzés, védő – óvó előírások:

- egészségük, testi épségük védelmét szolgáló előírások,
- szükség esetén segítségkérés, felnőtt értesítése (elsősegélydoboz helye, tartalma).
- az óvodai tevékenységek során lehetséges veszélyek, veszélyforrások
- az elvárható és tilos magatartásformák meghatározása, ismertetése az életkoruknak megfelelően.

A viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése

Óvodánk egészségvédő – egészségfejlesztő alternatív programot választott. Ennek keretében csatlakoztunk a

„Hetenként legalább egy zöld-napot óvodáinkban!” mozgalomhoz.

Választott programunk célja:

A gyermekek heti rendszerességgel, a szervezett Zöld nap keretében, játékos keretek között ismerkedjenek meg a testük működésével, környezetük védelmével, a mozgás, a testedzés, a pihenés és az egészséges táplálkozás fontosságával. Kiemelt hangsúlyt fektetünk az egészségnevelésnek, a helyes és egészséges életvitel alapozásával, a környezetbarát szemléletmód tudatosításával, népszerűsítésével, lakókörnyezetünkkel való harmónikus kapcsolat kialakításával. A program ismeretátadásra, ismeretrögzítésre és viselkedés-alakításra törekszik.

Tehetséggondozás

Óvodás korban a **tehetség ígérete** jelenik meg, mely segíti a jó képesség magasabb szintre emelését.

Cél:

- Felfedezni a tehetségígéretek, a kreatív, kiemelkedő képességű gyermekeket.
- A tehetséges gyermek optimális fejlesztése az óvodai élet szerves részeként,
- Barátságos, derűs légkör kialakítása, mely segíti a személyiségfejlődésüket, támogatja egyéni jó képességük kibontakozását.
- Segíteni a gyermekek erős oldalának továbbfejlesztését, miközben fejlesszük gyenge területeiket.
- Sokféle tapasztalatszerzést biztosítani a gyermek fejlesztéséhez, többnyire játékba ágyazottan.

A gyermekek részére eszközöket biztosítunk, lehetőséget és időt az önálló alkotásra. Az elkészült alkotásokat elismerjük, és bemutatjuk az óvodában.

Óvodánk ellátja a tehetséggondozással, beilleszkedési nehézségek korrekciójával, hátrányos helyzetű gyermekek falzárkóztatásával kapcsolatos feladatokat. A tehetséggondozással kapcsolatosan differenciált, egyéni fejlesztést szervezünk. (fejlesztőpedagógus, néptánc,)

Környezettudatos magatartás megalapozása

Fontos feladatunkká vált, hogy már az óvodás korban megalapozzuk, kialakítsuk a környezettudatos magatartást. Olyan szokásokat, szabályokat tudatosítunk a gyermekekben, melyekkel a környezetünket (természeti és tárgyi környezetünket) megóvjuk, védjük.

Cél

- A fenntarthatóságra nevelés erősítése. A közvetlen és tágabb környezetre gyakorolt hatás szélesítése, a helyes és egészséges életvitel, a környezetbarát szemléletmód tudatosítása, népszerűsítése.
- A fenntarthatóságra nevelés szellemében folyó óvodai nevelőmunka segítése, fejlesztése.
- Az óvodás gyermekek környezettudatos állampolgárrá nevelése környezettudatos szemléletük és magatartásuk alapozásával.
- Az óvoda dolgozói, egész felnőtt közössége, a gyermekek szülei környezettudatos szemléletének formálása.
- Az óvoda környezetében lévő helyi közösségek értékeinek megismerése, azok védelme, fontosságának tudatosítása.
- Ezen értékek kisugárzása a helyi közösségek felé a környezetharmónia megteremtése érdekében.
- Fontos a partnerkapcsolatok bővítésével a nevelés színhelyeinek kiterjesztése, a lakókörnyezettel való harmónikus kapcsolat kialakítása.

Célunk:

A zöld óvoda cím elnyerése után, hogy a gyerekek átfogó ismereteket, tapasztalatokat szerezzenek a környezetvédelem,-takarékoság területén. Kialakuljon egy környezettudatos szemlélet és ez hatással, befolyással legyen családjaik életére is.

Az elnyert Zöld óvoda cím megtartása, később örökös Zöld óvoda címre pályázat benyújtása.

Programok, feladatok

Saját óvodai környezetünk szebbé tétele:

- udvar, virágoskert, veteményeskert, sziklakert, szőlőlugas rendezése
- levélseprés, virágültetgetés, faültetés, növényápolás –gondozás
- madáretetés

Hulladékkezelés:

- szelektív hulladékgyűjtés (az intézmény területén szelektíven gyűjtjük a hulladékot)
- újrahasznosítás, komposztálás
- papír, vasgyűjtés

A természet nevezetes napjainak megünneplése:

- ÁLLATOK világnapja / október 4.
- VÍZ világnapja / március 22.
- FÖLD napja / április 22.
- MADARAK – FÁK napja / május 10.
- KÖRNYEZETVÉDELMI világnap / június 5.

Kirándulások szervezése (állatkert, növényvilág)

Egészségét

A nevelési évben több alkalommal szervezünk egészségmegőrző napokat, a környezeti neveléssel összefüggésben, az évszakokhoz igazodva. A szülők bevonásával zöldség – gyümölcs napokat rendezünk. A nyers zöldségekből - gyümölcsökből figurákat, zöldség, gyümölcs salátákat készítünk. Felhívjuk a figyelmet az egészséges táplálkozásra.

ÉRZELMI NEVELÉS

Az érzelmi nevelés célja:

- Az erkölcsi és szociális érzékenység fejlesztése, a humánus megalapozása.
- A gyermek biztonságérzetének megteremtése, megalapozása, érzelemgazdag környezet biztosításával, otthonos, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör biztosítása.

- A gyermekek érzelmileg kötődjenek az óvoda alkalmazottaihoz és gyermektársaikhoz, / óvónő-gyermek, dajka-gyermek, gyermek-gyermek/.
- Az óvoda engedjen teret, a gyermek önkifejező törekvéseinek.

Az együttéléshez szükséges készségek jártasságok formálása, amelyek által alapozódnak a szocializálódáshoz szükséges erkölcsi, akarati tulajdonságjegyek.

Az óvoda a gyermek nyitottságára építve, segítse a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet és a szülőföldhöz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

Az óvodáskorban jelentős szerepe van az érzelmi életnek a személyiség fejlődésében, mivel a gyermek jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. Ezért elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend **derűs szeretetteljes, kiegyensúlyozott légkör** vegye körül.

Lehetőségeink szerint figyelembe vesszük a gyermekek egyéni életritmusát, így biztosítjuk a jókedvű, lendületes együtt-tevékenykedést.

A népi mondókák ritmikussága, az énekes játékok mozgáselemei, a hangulatőrző népdalok, a népmesék varázslatos világa is sajátos **érzelmi hatást** hordoznak.

A gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások érik.

A gyermek utánzás útján megtanulja az érzelmeit kifejezni és kezelni. Ezért az óvodai nevelés az óvónőtől érzelmi gazdagságot, a gyermek érzésvilágába való nagyfokú beleélést, rugalmasságot, helyzetfelismerő, helyzetteremtő készséget kíván.

*A gyermek akkor fejlődik, ha „szeretve érzi magát”,
mert elfogadjuk olyannak, amilyen.*

/Gordon, 1994/

Az óvoda alkalmazottai és a gyermek, gyermekek valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi kötődés, **együttes tevékenységek** élményei jellemezzék.

A közös együttlétek során formálódnak erkölcsi tulajdonságaik, /együttérzés, segítőkészség / és intellektuális érzelmeik /kíváncsiság, rácsodálkozás, aktivitás melyet az óvónő a néphagyományőrzés és természetszeretet hatásrendszerével tudatosan ébren tart, fejleszt.

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus és az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modell értékű szerepet tölt be.

A gyermekek szociális háttere igen szélsőséges képet mutat óvodánkban is. Már a tervezés folyamatában figyelembe vesszük ezeket a szempontokat is/ szerényebb anyagi lehetőségekkel bíró, több gyermeket nevelő, csonka család, elfoglalt, időhiánnyal küzdő családok/.

Kiemelt figyelmet fordítunk a HH, és HHH gyermekekre, lelki és testi fejlődésükre.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe, az ágazati jogszabályzatban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a minőségi együttlét.

Az óvodai életet úgy kell megszervezni, hogy segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének / ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának/ fejlődését, a szokás és formarendszerének megalapozását.

A szocializálódás színterei:

Befogadás

Hagyomány óvodánkban, hogy az óvodai élet megkezdése előtt a gyermekeket a szülőkkel együtt egy közös játékra, ismerkedési délelőttre meghívjuk.

Itt lehetőség nyílik arra, hogy megismerkedjenek az óvodai környezettel, az óvónénikkal, dadus nénikkal.

Tájékoztatót adunk az óvoda pedagógiai programjáról, házirendjéről, napirendjéről és kérdőív formájában tájékozódunk a gyermekek szokásairól, fejlettségéről, személyiségjegyeiről.

A befogadás folyamatosan történik, mindkét óvónő egész nap a gyermekek között tartózkodik, szeretetteljes magatartással, elfogadó odafigyeléssel segítenek az átállás nehéz folyamatában.

Az óvónő és a szülő kölcsönösen megegyeznek a fokozatos beszoktatás, befogadás kezdési időpontjában és menetében.

Társas kapcsolatok a mindennapokban

Az óvodába lépéskor a gyermekek egy újfajta szokás és szabályrendszerrel ismerkednek meg.

A közös élményeken alapuló, a tevékenységek állandó körforgása, a megerősítő szeretet, meghatározó szerepet játszik a gyermeki személyiség fejlődésében és egyben segíti a gyermek **erkölcsi tulajdonságainak** fejlődését, mint pl.: együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség, önfegyelem, kitartás. A játékokban és a mindennapi tevékenységekben alakulnak azok a szocializálódást segítő magatartások, melyek a közösségi élet fontos elemei.

A gyermekek a különböző játéktevékenység során kielégíthetik természetes társas szükségleteiket, ismerkedhetnek társaikkal, az őket körülvevő szűkebb-tágabb környezettel, mindeközben annak elfogadására, megértésére neveljük őket, hogy az emberek különböznek egymástól.

Ünnepek - ünnepekre való készülődés a mindennapokban

A közös ünnepi készülődések élményei, érzelmi hatása közelebb hozzák egymáshoz a gyerekeket. Alkalmazkodásuk, toleranciájuk fejlődik.

Az ünnepelni tudást a felnőttek mintája alapján élük át, maradandóvá teszik számukra ezeket a napokat.

A társadalmi ünnepek, főként az ünnepre való készülődések is megalapozzák a hazaszeretetre nevelést, a szülőföldhöz való kötődést. A gyermek életkorához mérten, játékosan.

Az egyes ünnepek előkészítésébe bevonjuk a szülőket is (Szüreti mulatság, Márton-nap, Advent, Húsvét). Együtt teremtünk alkalmat a néphagyományokhoz kapcsolódó szokások megismerésére.

A szocializáció folyamatában kialakulnak az **illemhez tartozó viselkedési szokások** (ajándékátadás, köszönés, máshol való viselkedés, vendégfogadás,...)

Az értékelés és a jutalmazás

Cél: A gyermek helyes megnyilvánulásainak kialakítása, pozitív motiváció biztosításával.

Az óvodapedagógus feladatai és kötelességei:

Az értékelést fontos személyiség és közösség alakító tényezőként alkalmazza. Az óvodában a pozitív értékelés az elsődleges: a jutalmazás és ennek előlegezett formája a biztatás.

Ezzel erősíti leginkább a gyermek helyes megnyilvánulásait és ezzel alakítja ki a pozitív motivációkat.

A gyermek szóveges átfogó értékelését az óvodapedagógusok elvégzik évente minimum két alkalommal a gyermekeként vezetett személyiséglapon, méréseik alapján.

A gyermekek jutalmazásának elvei és formái:

Az óvodában alkalmazott jutalmazás: a verbális és nonverbális kifejezések és kommunikációs eszközök, érzelmek kifejezése, kiemelt- megtisztelő feladatadás, kedves tevékenység biztosítása.

A jutalmazás mindig konkrét, a gyermek számára érthető a társak számára is motiváló hatású.

Tárgyi jutalmazást nem alkalmaz.

ANYANYELVI NEVELÉS

Édes, ékes, békességes.

Anyám szava gyöngyös, fényes Átadom, mint éket, ékszert

Izzón, égjen, ha beszélek..." /Kiss Dénes/

Az anyanyelvi nevelés célja, feladatai:

Az anyanyelvi és értelmi fejlesztés és nevelés

- Változatos tevékenységformákon keresztül a gyermekek megismerkednek a természeti és társadalmi környezetükkel, melynek segítségével képesek lesznek eligazodni az őket körülvevő világban, fejlődnek értelmi és anyanyelvi képességei.

Mindez spontán érdeklődésre és ösztönös tudásvágyra, kíváncsiságra, élményeikre alapozva az egyéni sajátosságokat figyelembe véve, cselekvésbe ágyazva történik.

- Cél az anyanyelvi nevelés során a magyar nyelv szeretetének, megbecsülésének kialakítása, továbbá a természetes beszéd és kommunikációs kedv ösztönzése, fenntartása.
- A gyermek beszédképességének gondozása, fejlesztése.
- Oldott, derűs légkör megteremtése, amelyben a gyermek természetes közlési vágya, kapcsolatteremtő képessége fejlődik és fejleszhető.

Az anyanyelv jelrendszerét a gyermek a játékos tevékenységek a társas érintkezés során utánzás alapján sajátítja el. Helyes mintaadással, szabályközvetítéssel.

A gyakori mondókázás, verselés a **mindennapos mesélés**, az éneklés, a hagyományápoló tevékenységek gyakorlása során a gyermek intenzívebben részesül az anyanyelv élményében.

Fontos, hogy nyugodt, természetes légkört teremtsünk, amiben a gyermek megnyílik, őszintén beszél arról, ami őt foglalkoztatja / beszélgető kör /.

A beszélgetés, a beszélni hagyás az óvónő feladata, közben alakul a gyermek beszédfigyelme, önuralma.

Fontos az óvoda valamennyi dolgozójának kommunikációja, viselkedése. Bánásmódja modell értékű szerepet tölt be a gyermek magatartásának alakulása és beszédfejlődése szempontjából.

Az anyanyelvi nevelés szerves része a képeskönyvek nézegetése, a könyvek szeretetére nevelése.

Az óvoda környezetében megtalálható könyvek /természetismereti, állat, növénygondozással, hagyományápolással foglalkozó/, a gyermek esztétikai ízlését is formálják, szókincsük gyarapodik.

A mindennapos mondókázás az anyanyelv ritmusának megérezéséhez vezeti el a gyermeket.

A jeles napokat kísérő érzelmeket kifejező szavak átkerülnek a gyermek mindennapi szóhasználatába.

A néphagyományőrző program az egyszerű, szóbeli közlésen túl, hozzájárul

ahhoz, hogy a népi életmód szavai ne merüljenek feledésbe (szólások, közmondások, népies szófordulatok).

A gyermek a nyelv elsajátítása során teljes személyiségében fejlődik.

ÉRTELMI NEVELÉS

Az értelmi nevelés célja

- A gyermek értelmi képességeinek alapozása, fejlesztése.
- Aktív cselekedtetéssel, az érzelmi hatások felerősítésével segítjük a gyermeket a szemléletes, a tapasztalaton alapuló gondolkodásig, fogalomalkotásig.

Az értelmi nevelés feladatai:

- A gyermek spontán, és tervezetten szervezett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása.
- Az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, kreativitás) fejlesztése.
- A gyermek értelmi fejlesztésének a feltétele: a környezet nyújtotta érzelmi biztonság, melyhez ösztönző környezetet biztosítunk.

Az óvodáskorú gyermekben erős a vágy megismerni azt a világot, amely őt körül veszi.

Az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra, valamint meglévő tapasztalataira, élményeire, ismereteire épít.

A játékba ágyazott tevékenységeken keresztül a gyermekek további ismereteket, tapasztalatokat, élményeket szerezhetnek az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

Nevelői munkánk ezt a megismerő tevékenységet segíti az érzékelés, megfigyelés segítségével.

A gyermek érzékszervein keresztül szerzett tapasztalatai útján motiválható cselekvésre. Ezek a tapasztalások indítják el a tanulás folyamatát.

Fontosnak tartjuk, hogy érvényesüljön az értelmi nevelés folyamatában a felfedezés öröme, a megtapasztalás élménye és a kompetenciák fejlesztése.

V. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

AZ ÓVODA SZEMÉLYI FELTÉTELEI

1. Az óvodában a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.

2. Óvodánkban a nevelőmunka kulcs-szereplője az óvodapedagógus.

Az óvodapedagógus elfogadó segítő, támogató attitűdje, modell, mintát jelent a gyermekek számára. jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek.

3. Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez.

Csoportonként 2 óvodapedagógus, 1 dajka, valamint a köznevelési törvényben előírt alkalmazottak látják el a nevelési – gondozási feladatokat. Egyéb alkalmazott óvodánkban: 1 pedagógiai asszisztens, 1 óvodatitkár, 1 takarító.

Fontosnak tartjuk az óvodapedagógusok, alkalmazottak állandó továbbképzését, a módszertani, törvényi és pedagógiai ismeretek folyamatos nyomonkövetését, megismerését.

Óvodapedagógus: 9 fő

ebből: Óvodavezető: 1 fő

Vezető helyettes: 1 fő

Dajka /csoportonként 1 fő/ összesen: 4 fő

Pedagógiai asszisztens: 1 fő

Egyéb alkalmazottak: 2 fő

A **logopédiai foglalkozásokat** - heti két alkalommal szakképzett logopédus végzi.

A **néptánc** – nevelési programunk fontos része a hagyományörzés, szakképesítéssel rendelkező tánctanár-óvodapedagógus tanítja a néptáncot, heti egy alkalommal a középső-nagycsoportos óvodások számára.

Fejlesztő - pedagógus alkalmazására került sor a 2004 évtől óvodánkban, ami nagyban segíti az óvónők munkáját, hisz évről-évre emelkedik azon gyermekek száma, akik különböző problémákkal kerülnek be az óvodába. (BTM, pszichés-idegrendszeri enyhe sérült gyermekek, mozgássérült, beszéd fogyatékos gyermekek.)

A **Pszichológus** a Fenntartó támogatásával heti egy órában áll rendelkezésre a szülőknek, ahol nevelési kérdésekre, problémákra kaphatnak segítséget. A pszichológus év elején felméri a csoportokba járó gyermekeket, konzultál a pedagógusokkal. A problémával küzdő gyermekek szüleit próbáljuk meggyőzni, hogy kérjenek a gyermek számára segítséget.

Az óvodai nevelőmunkánkban a differenciált, egyéni bánásmódot, a prevenció /megelőző/ munkát érvényesíteni kell, a gyermeki jogok és az egyenlő hozzáférés biztosításával.

Az óvodásgyerekek esélyegyenlőségét, az egyéni képességek személyre szabott fejlesztését, a tehetséggondozást szakképesítéssel rendelkező pedagógusok segítségével tudjuk színvonalasan biztosítani.

Pedagógusainkat jellemzi: a gyermekszeretet, szociális érzékenység, a különbözőségek kezelésének képessége, segítő, támogató beállítódás, empátia, lelkesedés, szakmai innováció és megújulás, jó kapcsolat a szülőkkel, munkatársakkal.

Feladatunk:

- Lehetőséget teremteni ahhoz, hogy a hozzánk érkező migráns gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

Szakképzettség a pedagógus állományban

- 9 fő felsőfokú végzettséggel rendelkezik
- 3 fő szakvizsgával rendelkezik, ebből
- 1 fő fejlesztőpedagógus,
- 2 fő intézményvezető
- 1 fő mentor,

A továbbképzéseken való részvételt a nevelőtestület tagjai a beiskolázási és továbbképzési tervnek megfelelően teljesítik.

Fontosnak érezzük az Önképzést, a szakmai továbbképzéseket, az innovációt, a folyamatos szakmai, pedagógiai megújulást.

A nevelőtestület tagjai az alábbi továbbképzéseken vettek részt:

- Környezetkultúra, környezetvédelem
- Egészséges életmódra nevelés
- Népi kismesterségek (kosárfonás, szövés, írókázás, nemezelés)

- Esztétikai nevelés az óvodában a művészetek eszközeivel
- Természetes anyagok felhasználása a vizuális nevelésben
- Óvodavezetői menedzserképzés (szakvizsga)
- Minőségbiztosítás, minőségfejlesztési tanfolyamok
- Kompetenciaalapú óvodai nevelés
- Számítógépkézelés-Informatikai tanfolyam
- Drámajátékok, mentálhigiénés módszerek az óvodában
- Játék és tánc a gyermekeknek
- Képességfejlesztő játékok és a játékok gyűjteménye
- Érzelmi intelligencia fejlesztése
- Mese- zene alkalmazása az anyanyelvi nevelésben.
- Mozgásterápia a tanulási nehézségek megelőzésére
- Sindelar Zsoldos Program
- Elsősegély az óvodában
- Komposztáljunk együtt – szakértői tanácsadás
- Mozgás az óvodai mindennapokban
- SNI,BTM gyermekek integrált nevelése
- Agresszió és konfliktuskezelés
- A családdal kapcsolatban-Együttműködés
- Szakmai kompetenciák fejlesztése
- Óvoda-iskola átmenet támogatása
- Személyiségfejlődés és fejlesztés az óvodában
- Óvodapedagógusok szakmai megújító képzése
- Tehetséggondozás az óvodában
- Drámapedagógia az Óvodában
- Takács Pálma – Játéktár , ének-zenei szakmódszertani továbbképzés
- Környezetvédelem és fenntarthatóság a zöld óvoda gyakorlatában
- Tehetséggondozás, kreativitás fejlesztés
- Mentálhigiénés műhely pedagógusoknak
- Népművészet a nevelésben

Szakmai kompetenciák: gazdag módszertani repertoár, továbbképzéseken, szakmai műhelymunkákon való részvétel – a továbbképzési tervek szerint illetve saját forrásból és motivációból. Összehangolt, azonos értékrend szerinti munkavégzés a kollégákkal, a módszertani szabadság érvényesítése, igényesség.

Szakképzettség a pedagógiai munkát közvetlenül segítőknél

- 4 fő óvodai dajkaképző tanfolyamot végzett, szakmailag kitűnő minősítéssel,
- 1 fő gyógypedagógiai asszisztens,
- 1 fő pedagógiai asszisztens,
- a kötelező HACCP tanfolyamot mindenki elvégezte.

Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő alkalmazottaknak összehangolt, **jó együttműködéssel** kell hozzájárulniuk az óvodai nevelés eredményességéhez.

Alapelveink: A hatékony, eredményes **pedagógiai munka** elengedhetetlen feltétele, hogy az óvoda dolgozói (óvónők és dajkák) nevelőmunkájuk során **egységes alapelveket alkalmazzanak:**

- Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, minden gyermek számára egyenlő hozzáférést biztosít.
- Szeretetteljes, elfogadó, segítő magatartás jellemezze, mely modellt- **mintát jelent** a gyermekek számára.
- Nyitottság, tolerancia, kreativitás a mindennapokban. Nyílt, őszinte, bizalomra épülő, természetes viselkedéssel biztonságot, **védelmet jelentsünk a** gyermekek és a szülők számára egyaránt - így várhatunk el mi is őszinte, nyílt vitaképes kapcsolatot.
- Vegyük figyelembe az egyes gyermekek **sajátos**, életkoronként és egyénenként változó **testi-lelki szükségleteit** (a különleges gondozást igénylő, szocializációs zavarokkal küzdő gyermekek esetében még kiemelten segítünk)
- Nevelésünk során pedagógiai módszereinknek a gyermek személyiségéhez kell illeszkednie.
- A migráns gyermekek interkulturális neveléséből adódó feladatok: a hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében is biztosítjuk...
 - az azonos feltételekkel történő óvodai nevelést

- a gyermek érzelmi biztonságának megteremtését
- az eltérő nyelv, szokások tiszteletben tartását, társadalmi integrálását
- az önazonosság megőrzését, ápolását
- az emberi és alapvető szabadságjogok védelmét

Legfőbb érték a gyermek - minden gyermek egy önálló, **külön személyiség**. Feltétlen tiszteletben kell tartani a gyermeki értékeket, erősíteni a pozitívumokat, a gyermek egyedi individuum és szociális lény egyszerre.

Nevelőtestületünk tagjaira jellemző az aktív, pozitív hozzáállás, kreativitás, a tenni akarás. Jó közösségi, szakmai és emberi kapcsolatok, egymás segítése, az „egyéniségek” elfogadása jellemzi az itt dolgozókat.

Az óvoda munkáját segítő nem pedagógus alkalmazottak a gyerekek napirendjéhez igazítva, az óvodapedagógusok irányítása mellett végzik munkájukat, kompetens illetve segítő szerepüket jól meghatározva.

Az alkalmazotti közösség tagjaitól is elvárjuk, hogy munkájukkal, magatartásukkal, személyes példájukkal segítsék megvalósítani nevelési feladatainkat:

- Ismerjék meg nevelési elveinket, csoportjaik nevelési-gondozási terveit, működjenek együtt az óvónőkkel.
- Aktívan vegyenek részt a csoport életében.
- Ismerjék meg a csoportjuk napirendjét és a csoporton kívüli feladataik végzésével a gyermekek napirendjéhez alkalmazkodjanak.
- Munkájukban tükröződjön a gyermekek szeretete, elfogadása, tisztelete.
- Kulturált magatartással és beszédmintával segítsék a gyermekek nevelését.

A sajátos nevelési igényű gyermekek ellátásában résztvevő különböző szakemberekkel együttműködünk.

AZ ÓVODA TÁRGYI FELTÉTELEI

Az óvoda épülete: a régi többször átalakított, bővített épület, eredetileg gazdasági épület és lakóház volt, kb. 70 éve funkcionál óvodaként.

2012 februárjában teljesen újjáépült, EU támogatásból és Önkormányzati forrásból. Egy teljesen új szárnyal bővítve és a régi épület korszerűsítésével jelenleg egy, a mai kor követelményeinek megfelelő, szép, barátságos és igényes óvodával büszkélkedhetünk.

2019 tavaszán átadásra került az intézmény új szárny része, mely két kisebb foglalkoztatót, hozzátartozó mosdót és öltöző részt tartalmaz, valamint udvari mosdó helyiséget és játéktárolót.

Az óvodában: 4 csoportszoba – és csoportonként külön mosdó – WC – és öltöző van. Két csoportszobában galéria lett beépítve.

Kialakításra került: egy tornaszoba, egy fejlesztő - logopédiai szoba, nevelői szoba, elkülönítő /orvosi/ szoba, a személyzetnek: öltöző, zuhanyzó, dajkaszoba.

Tálalókonyhánk teljesen megújult, a szomszédos iskola főzőkonyhájából napi 3 alkalommal kapjuk a frissen készült ételeket. A feladatok ellátását mosogatógép is segíti.

Az óvoda az átépítéssel teljesen akadálymentessé vált. Csoportszobáink tágasak, világosak, a termék 28 fő befogadására alkalmasak. Korszerű központi gázfűtéssel rendelkezünk, mely a melegvizet is biztosítja az épületben.

A napkollektorok felszerelése is megvalósul, ami az elektromos áram költségeinek csökkentését teszi lehetővé.

Udvar: Tágas, füves - szilárd burkolat /Kresz pálya/ áll rendelkezésre.

Az udvari játék eszközök beszerzése, korszerűsítése folyamatosan történik.

Tárgyi eszközök:

- A fenntartó Önkormányzat évenkénti költségvetéséből, valamint pályázati forrásból, és a szülők, a szülői szervezet támogatásából folyamatosan fejlesztjük.
- Az” Eszköz és felszerelési jegyzékben” megfogalmazottaknak megfelelő bútorzattal, szakmai eszközökkel rendelkezik óvodánk.

Eszközállomány

A fenntartó Önkormányzat finanszírozásából, a szülők, az SZMK anyagi támogatásából és pályázatokon nyert pénzekből lehetőségünk nyílik a **tárgyi feltételek** folyamatos bővítésére.

Így valósulhattak meg az **udvaron** és a **csoportszobákban** a legfontosabb fejlesztések:

- Udvari **fajjátékok**, favár - mászó rendszer csúszdával, hintával, homokozó takaró, nap árnyékoló, mászóakák, rúgos játékok, mókuserék, babaházak.
- KRESZ parkba kerékpárok, rollerek vásárlása.
- Különböző képességeket, készségeket fejlesztő **játékok** vásárlása.
- A csoportszobákban **természetes alapanyagú** eszközök, játékok, játéktartók beszerzése (konyhasarok, bölcsők, kosarak, fa autók, galéria).
- A **bútorzat** folyamatos lecserélése fából készült asztalokra, székekre.
- Zenei **hangszerkészlet** beszerzése (pályázati pénzből).
- Természetes **anyagok** (gyékény, vessző, agyag, nád, nemez ...) beszerzése
A gyermekek és felnőttek **könyvállományának** bővítése, természetismereti könyvek, lexikonok, mesekönyvek beszerzése folyamatos.
- Technikai felszereltségünk megfelelő színvonalú (fénymásoló, TV, videó, CD-lejátszó,). lemezek, kazetták, fényképezőgépek, projektör, számítógép, Wifi az épület egész területén, valamint laptopok, színes fénymásoló, hangszórók, hangosító, és a pedagógiai munkát segítő IKT eszközök.

A program megvalósítása során továbbra is a **természetes anyagból** készült tárgyak (bútorok, textiliák, játékok) beszerzésére, esztétikus, környezetbarát felszerelési eszközök vásárlására törekszünk, folyamatosan, minden csoportban. A tárgyi felszereléseket, amelyeket a gyermekek használnak, számukra hozzáférhető módon és biztonságukra figyelve kell elhelyezni.

A megfelelő óvodai munkakörnyezet megteremtése, kialakítása az óvoda bővítésével, korszerűsítésével megvalósulhatott.

AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE

Óvodánkban a nevelés a jóváhagyott **óvodai pedagógiai program alapján** történik és a gyermek neveléséhez szükséges –a teljes óvodai életet magába foglaló - tevékenységek keretében szervezhető meg.

A nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.

Az óvoda **teljes nyitvatartási idejében** a gyermekekkel történő foglalkozások, tevékenységek az óvodapedagógus **jelenlétében és közreműködésével valósul meg.**

Csoportbeosztás, csoportszervezés:

Az óvodába felvett gyermekek csoportba való beosztásáról az óvodavezető dönt. Az óvodavezető döntésénél figyelembe veszi a köznevelési törvényben meghatározott létszámhatárokat, férőhelyszámot valamint az óvodapedagógusok és a szülők véleményét.

A helyi adottságok, a tárgyi, szervezési feltételek miatt **elsősorban homogén csoportok** kialakítását szervezzük, de szükség szerint a részben heterogén (vegyes) csoport kialakítására is sor kerülhet.

Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekcsoportokat –lehetőség szerint-ugyanaz az óvónőpáros és dajka nevelje kiscsoporttól az iskolába lépésig.

A programunk hatékonyságát elsősorban nem a csoport szervezeti kerete határozza meg, hanem az óvodapedagógusok jó együttműködése, felkészültsége, rugalmassága, kreativitása.

Napirend, hetirend

Az óvodai tevékenységeket úgy szervezzük, hogy az óvodai neveléssel, a gyermekek napközbeni ellátásával kapcsolatos feladatokat minél gördülékenyebben tudjuk megvalósítani. A **hetirend, napirend kialakítása** a helyi adottságok, igények, lehetőségek, hagyományok figyelembevételével, a helyzethez rugalmasan alkalmazkodva történik. A tervezésénél szem előtt tartjuk, hogy a csoportokban megfelelő időtartamú, párhuzamosan és differenciáltan végezhető tevékenységekre legyen lehetőség, a komplexitást is figyelembe véve. A rendszeresség és az ismétlődések **érzelmi biztonságot** teremtenek a gyermekeknek!

A napi-és a hetirendet a gyermekcsoportok óvodapedagógusai alakítják ki, tervezetüket az óvodavezető koordinálja és véglegesíti.

Programunkban elsődlegesnek tartjuk a gyermekek **játékát**, ezért a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakításánál az erre szánt időre nagy hangsúlyt fektetünk, ügyelünk arra, hogy a játék folyamatosságát minél kevésbé szakítsák meg a tevékenységek.

A gyermek feladatának együttműködő képességének fejlesztését növekvő időtartamú /5-35 perc/ kezdeményezések foglalkozások közös tevékenységek tervezésével, szervezésével valósítjuk meg.

A gondozásnak is kiemelt szerepe van az óvodai életben. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, szokásokat, szabályokat alakít, önállóságot, feladattudatot épít-együttműködve az ebben segítő dajkával. A napirendben ezekre a tevékenységekre is kellő időt biztosítunk.

A jól kidolgozott napirend a maga rugalmas változásával elősegíti, hogy a gyermekeknek elegendő idejük legyen a különböző tevékenységekhez. Ennek érdekében a reggeli étkezés folyamatos. Az elmélyült, belső motivációval folytatott tevékenységekhez nyugalom, kiegyensúlyozott légkör, értelmes fegyelem szükséges.

NAPIRENDI JAVASLAT

(A csoportokra vonatkozó napirend a csoportnaplókban rögzítve)

Idő	Tevékenység
6 – 7.30	Gyülekezés, játék tevékenység
7.30 – 10.30	Párhuzamos tevékenységek: játék, szabadon választott tevékenységek, mindennapos mozgás, folyamatos reggeli, az óvónő által kezdeményezett tevékenység, egyéni fejlesztés, komplex foglalkozás, játékos tanulás
10.30 – 11.30	Levegőzés, séta, udvari játék. Hagyományápolás, ünneplés
11.30	Öltözködés, testápolási teendők, előkészület az ebédhez, ebéd.
13.00	Előkészület a pihenéshez: testápolás, fogmosás. Alvás előtti mese
13.00 – 15.00	Pihenés, egyéni szükséglethez igazodó ébredés.
15.00 – 17.00	Párhuzamos tevékenységek: öltözködés, testápolás, uzsonna, szabadon választott tevékenységek, játék, folyamatos hazabocsátás.

A szeptember 1 – június közepéig terjedő időszak napirendjét a fentiek szerint, a gyermekek biológiai (életkor, alvás-, mozgásigény, étkezések időpontjai) és társas szükségleteit szem előtt tartva alakítja ki a csoportra vonatkozóan az óvónő.

Mivel a nevelés a **nyári időszakban** (június közepe - augusztus vége) folytatódik a közös csoportokban, ezért erre az időszakra tartalmas, az évszakhoz igazodó **közös napirendet készítenek** az óvónők, melyet a csoportnaplóban dokumentálnak.

Az évközben kialakított szokások megtartásával a **nyári élet örömeit** (fürdőzés, napozás, kirándulások) kihasználva, változatos tevékenységekben, egyéb kompetenciák fejlesztésére is lehetőséget teremtünk.

AZ ÓVODAI PEDAGÓGIAI MUNKA TERVEZÉSE ÉS DOKUMENTÁLÁSA

Az óvodai nevelés tervezését, a gyermekek megismerését, fejlesztését valamint fejlődésük nyomon követését szolgáló dokumentumok a programunkhoz és a törvényi előírásokhoz illeszkednek.

Valamennyi óvodai gyermekcsoportban szükséges vezetni az óvodai csoportnaplót, melyben egy nevelési évre, azaz szeptember 1- jétől a következő év augusztus 31-ig terjedő időre rögzíthetők adatok, és feladatok. A nevelési éven belüli tervezési időszakok időtartamáról, gyakoriságáról, a munkatervi szakaszok hosszáról és tartalmáról a nevelőmunkát végző óvodapedagógusok a pedagógiai program figyelembevételével határoznak. A dokumentáció vezetése elektronikus úton történik.

A **nevelési-gondozási tervek** a csoportnapló részét képezik, az adott korcsoportra, félévre lebontva tartalmazzák a tervezést, majd a megvalósítás értékelését. A nyári időszakra a megváltozott gyermeklétszám, csoportösszetétel miatt, nyári nevelési gondozási tervet készítenek közösen az óvodapedagógusok.

Az éves tevékenységi tervek tartalmazzák a műveltségi területek éves feladatait, ez év végén reflexióval zárul.

Az éves tervek megvalósítása heti bontású tematikus tervek segítségével valósul meg, melyeket kiegészítik az aktuális projekt tervek.

A közösségre és egyes gyermekekre vonatkozó részletes nevelési-gondozási-értelmi fejlesztést magába foglalja a dokumentáció. (Önértékelés, vezetői értékelés)

A gyermekek fejlődésének nyomon követése, dokumentálása

Anamnézis- a gyermekek megismerése már az óvodai élet megkezdése előtt elkezdődik (nyílt nap, játszó-ismerkedő délelőtt, beszélgetés a szülőkkel) majd írásos kérdőív, **anamnézis** segítségével tárjuk fel az előzményeket.

Fejlődési naplóban – rögzítjük az egyes gyermekek fejlődésének mutatóit, a gyermekek óvodába lépésétől az iskolakezdésig. Részletes, a különböző részképességeket feltáró, megfigyelő dokumentáció. A megfigyeléseinket, az elért fejlettségi szintet folyamatosan rögzítjük/félévente/. A szülők betekintést nyerhetnek a dokumentumba fogadóórák alkalmával, vagy egyéni megbeszélés szerint. A fejlődési napló vezetése elektronikus úton történik./ bevezetés folyamatos /

Fejlesztési napló - Az iskola megkezdése előtt a tanköteles korú, és a rész és egyéb-képességzavarral, lemaradással küzdő gyermekekről egyéni fejlesztési napló készül a fejlesztőpedagógus közreműködésével (gyermekportfólió). A fejlesztőpedagógus a Diagnosztikus Fejlődésvizsgáló rendszer (DIFER) segítségével méri fel a gyermekek egyéni fejlettségi szintjét. A fejlesztő pedagógus, a logopédus, a csoportban levő pedagógusok és az óvodavezető, valamint a szülő együttműködésével történik a fejlődés nyomon követése. Bemeneti, kimeneti mérések, konzultációk.

A sajátos nevelési igényű gyermekek speciális fejlesztő tevékenysége

- A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésére a többi gyermekkel együtt kerül sor
- Szakértői vélemény után fejlesztőpedagógusunk /gyógypedagógus/, logopédusunk, szükség esetén szülői hozzájárulással pszichológus foglalkozik velük.
- A gyermekek iskolaválasztásához szakirányú intézményt javaslunk.
- A rehabilitációs és rehabilitációs tevékenységekhez külön helyiséget biztosítunk.
- A szülőkkel igyekszünk jó nevelőpartneri viszonyt kialakítani, ebben számítunk a szülők aktív részvételére is.
- Az SNI gyermek esetében egyéni fejlesztési tervet vezetünk, mely a szakértői véleményre alapoz, és mely vezetéséhez a fejlesztőpedagógus segítséget nyújt.
- ha az Oktatási Hivatal azért engedélyezi a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben való részvételét, mert a gyermek sajátos nevelési igényű, vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, az óvoda a szakértői bizottság által javasolt fejlesztéseken túl, a tankötelezettség teljesítésének megkezdéséhez szükséges értelmi, testi, lelki és szociális érettség elérésére irányuló, az óvodai nevelés időkeretébe ágyazott célzott foglalkozásokat biztosít, melyet a csoportnaplóban dokumentálunk.

- Óvodánk Alapító Okirata szerint, az alábbi sajátos nevelési igényű gyermekeket tudjuk fogadni:
 - enyhe mozgássérült gyermek
 - enyhén értelmi fogyatékos gyermek
 - beszéd fogyatékos gyermek

VI. AZ ÓVODA KAPCSOLATRENDSZERE

AZ ÓVODA -ÉS A CSALÁD KAPCSOLATA

A kapcsolatteremtés első pillanattól meghatározó jelentőségű a családok és az óvoda szempontjából is.

A szülői, családi háttér megismerése nevelésünk egyik kiinduló alapja, hisz csak ennek ismeretében, a családi neveléssel összhangban lehet nevelésünk eredményes.

Fontosnak tartjuk a családdal való szoros együttműködést, hiszen az óvodai nevelés csak akkor lehet teljes, ha a család és óvoda közötti kapcsolatot az őszinteség a nyílt, de tapintatos megbeszélés, a problémák kölcsönös feltárása jellemzi. A szülőknek érezni kell, hogy tiszteletben tartjuk családi elveiket, nevelésüket, világnézetüket. Az együttműködés során érvényesítjük az intervenciós gyakorlatot, vagyis a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait. Szeretjük, elfogadjuk gyermeküket, s a képességeik ismeretében a legmegfelelőbb fejlesztést igyekszünk számára megteremteni, biztosítani.

A családdal való kapcsolattartás különböző formái, változatosak.

- Nyílt nap az óvodában – beiratkozás előtt lehetőséget biztosítunk, hogy bepillantassanak az óvodai élet mindennapjaiba, tájékoztatást kapjanak intézményünkről.
- Beiratkozás - az első személyes ismerkedés
- Családlátogatás - ismerkedés a gyerekekkel, a szülőkkel
- Beszoktatás előtti ismerkedési délelőtt - a csoportba kerülő gyermekek - szülők - óvónők, dajkák bemutatkozása , tájéloztató szülői értekezlet az óvodai élet megkezdéséről.
- Csoportos szülői értekezlet, és egyéni fogadóórák.
- A szülők részvétele az óvodai életben (közös munkadélutánok, kirándulások, színházlátogatás, családi nap)
- Ünnepre készülődés – közösen (Október 23., Advent, Karácsony, farsang, Március 15, Húsvét, gyermeknap, Majális, nagycsoportosok búcsúztatása)

A szülőket az Szülői Szervezet képviseli, tartalmas, önzetlen, segítőkész kapcsolat jellemzi munkánkat.

Az óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodai élet során meghatározóak a gyermek életében. / más óvodákkal, bölcsődékkal, iskolákkal, szakszolgálatokkal, /

Óvodába lépés előtt: a helyi védőnői szolgálattal.

Óvodai élet során:

- Egészségügyi szervekkel:
 - védőnő, orvos, fogorvos

Évenkénti többszöri orvosi-védőnői vizsgálatok, szűrések, a gyermekekkel kapcsolatos egyéni problémák megbeszélése.

- Gyermekjóléti Szolgálattal (Máltai Szeretetszolgálat) (Hátrányos helyzetű, veszélyeztetett gyermekek.)
- KARITASZ: segítségnyújtás az arra rászoruló családoknak (ruhagyűjtés, élelmiszer)
- A fenntartó Önkormányzattal:
 - A szociális és gyámügyi előadókkal, Szociális Bizottság. (Étkezési támogatások, rászoruló segítése, Környezettanulmány).
 - Az évenkénti beszámolók és a költségvetés megvitatása a képviselőtestület tagjaival, a pénzügyi előadókkal és a jegyzővel.
- Pedagógiai szakszolgálat intézményei (nevelési tanácsadó, logopédus, pszichológus)

Segíti, támogatja óvodánkat (gyerekjátékok ajándékozásával, szakmai eszközök vásárlásával, szakmai tartalmi munkával stb.,...):

- Német Nemzetiségi Önkormányzat
- Perbál SC (Bozsik program)
- Perbál község közművelődési intézményeivel (közösségi ház, könyvtár)
- A Napraforgó Nyugdíjas klubbal.
- Patakok Egyesülete
- Kisforrás német nemzetiségi Általános iskolával
- A Kárpát-medence magyar nyelvű óvodáival szakmai kapcsolat kialakítására törekszünk, kiemelten a néphagyományőrzés vonatkozásában.

A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükségletekhez.

Az óvodai élet során és után:

▪ Az iskola-óvoda együttműködése:

Jó szakmai, tartalmi, „együttgondolkodó” kapcsolat jellemzi évek óta intézményeink kapcsolatát.

A szokásos iskola-óvoda látogatásokon túl számtalan lehetőséget alakítottunk ki az együttműködésre:

- Közös szakmai napok (előadások megtartása, bemutatók, video film megtekintése). Az iskolai program megvitatásának résztvevői lehetnek az óvoda pedagógusai - közös gondolkodás.
- Pályázatok benyújtása közösen (dislexia prevenció, felzárkóztató program), pszichológus, logopédus alkalmazása.
- Az első osztályos Tanító nénik meghívása a nagycsoportos szülői értekezletre,
- Közös programok, készülődés az ünnepekre (Márton napi felvonulás - óvoda - iskola együtt, Betlehemezés, falukarácsony, Föld napja, gyermeknap.)
- Citerazenekar, tánccsoport fellépése - egymás megvendégelése
- Bábszínházi előadások szervezése
- Részt veszünk az Iskolába Hívogató programjain
- Az iskolaigazgató, és a tanítók meghívása az óvoda rendezvényeire (Mikulás, Betlehemezés, Évzáró,..)

Programunk lehetőséget biztosít arra, hogy ezeket a kapcsolatokat tovább bővítsük, közös foglalkozásokat szervezzünk játékos formában, így az iskolába kerülést zökkenőmentesebbé, folyamatosabbá tehetjük, az átjárhatóság lehetőségének megteremtésével.

A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában óvodánk nyitott és kezdeményező.

Játék

A JÁTÉK

A játék a kisgyermekkor legfontosabb, legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés létfontosságú leghatékonyabb eszköze.

A játék örömforrás, a legfőbb személyiségfejlesztő eszköz, élményt adó tevékenység, az óvodásgyermek életében.

A játék megalapozza az egyéb tevékenységformákat is. Folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az indirekt, élményszerű, elmélyült játék kibontakozását. Igény szerinti együttjátszást, a megfelelő feltételrendszer kialakítását, **a szabad játéktevékenység** tiszteletét.

Előtérbe helyezzük a szabadjáték túlsúlyának érvényesülését.

A játék feltételrendszere

Biztosítjuk azokat a feltételeket, amelyek a nyugodt játék kialakulását lehetővé teszik.

– **A léghő:** A nyugodt, biztonságérzetet keltő **szertetetteljes**, meghitt, **családias léghő** nagyon fontos az elmélyült játék kialakulásához. Az oldott léghőben könnyebb egymás elfogadása.

– **A játék helye:** A játék színtere a **csoportszoba** és az **udvar**. A csoportszobában ideiglenes játszóhelyeket, kuckókat alakítunk ki. Ügyelünk arra, hogy a különböző játszócsoportok ne zavarják egymást /pl.: mesesarok, barkácsoló asztal, stb./

– Az **udvar** fáival és bokraival, füves területeivel, a mozgásos és szimbolikusjátékok szükséges eszközeivel, játékokra ösztönzi a gyermekeket /pl.: foci, mászóház, bújócska, fogócska, labdajátékok, stb./

– **Játékidő:** A játék a napirend sajátosságaiból adódóan **folyamatos**, több napon keresztül is folytatható. A szabad levegőn történő játékokra igyekszünk minél több időt biztosítani. Az egyéb tevékenységek belesimulnak a játék folyamatába (kezdeményezések, fejlesztés).

– **A játék eszközei:** A **hagyományos** játékeszközöket, ősi, népi játékeszközökkel egészítjük ki, melyek természetes anyagokból készülnek, kapcsolódnak a természeti környezethez, sajátos izlésvilágúak, izlésformáló hatásúak. /pl.: rongybaba, falovacskák, csutkababa, bűgő csiga, papírsárkány, stb./

AZ ÓVODÁSKORBAN MEG JELENŐ JÁTÉKFAJTÁK. A FEJLESZTÉS SZÍNTEREI

Az óvodás korú gyermekek játékában fellelhető játékfajták:

Gyakorló játék

Valamilyen egyszerű tevékenység ismételtetése, amely nagy örömet és élvezetet okoz a gyermekeknek.

A gyakorló játék lehet:

- **verbális** /hang, beszéd játékos gyakorlása/
- **mozgásos, manipulációs** /játékszerek rakosgatása/

A sokszori ismétlés a különböző funkciók, viselkedési formák fejlődését eredményezi.

A játéknak ezen a fokán megismerkednek a gyermekek az anyagok, eszközök tulajdonságaival, egymáshoz való viszonyával.

Szimbolikus játék

A gyermekek szimbolikus játéka ismereteiket, tapasztalataikat, elképzeléseiket, élményeiket, érzelmeiket tükrözi.

A magukra vállalt szerepeken keresztül szubjektív módon adják vissza a környezetről szerzett, számukra lényeges benyomásokat.

A szimbolikus játék nevelési szempontból a leggazdagabb lehetőségeket nyújtó játékfajta.

A szimbolikus játék során fejlődik a gyermekek közötti társas kapcsolat, alkalmazkodó képesség, az együttműködés, tanulják az erkölcsi értékeket, a társadalmi együttélés szabályait.

Egy-egy szituáció megjelenítése során képzeletük, empátiás- és kommunikációs képességük is fejlődik.

Szabályjáték

A szabályjáték lényege a szabályokhoz való alkalmazkodás.

Mozgásos szabályjátékok lehetnek:

- a testnevelési játékok /futó, fogó, versenyjáték/
- dalos népi játékok, labdajátékok.

A szabályjáték pozitív irányba befolyásolja a gyermekek erkölcsi ítéletét, szabálytudatát, önuralmát, kudarc és siker tűrőképességét.

Az értelmi képességeket fejlesztő szabályjátékok:

- Társasjátékok, dominók, memóriajátékok, Puzzle kirakók és egyéb logikai játékok.
- Nyelvi játékok, Barkóba játékok: amelyek fejlesztik a megfigyelőképességet, az emlékezőképességet, a problémamegoldó gondolkodást.

Konstruáló építő játék:

melynek során különféle játékszereket, építményeket hoznak létre a gyermekek.

A játék közben a gyermekek átélik az alkotás örömét, fejlődik kreativitásuk, sikerélményük további alkotásra ösztönzi őket.

Barkácsolás

Játék közben a gyermekek olyan eszközöket, kellékeket készítenek, amelyek játékukat továbbfejlesztik, gazdagítják. Barkácsolás közben a gyermekek ismereteket, tapasztalatokat szereznek az anyagok tulajdonságairól és az eszközök használatáról. A régen feledésbe merült játékok, népszokások, néphagyományok, játékeszköz készítesek felelevenítésre kerülnek.

Népi játékok:

- énekes, táncos játékok /szembekötösdí, fogyó-gyarapodó játék, stb./
- mozgásos és küzdőjátékok /versengő, hidas .../
- népszokásörző dramatikus játékok /Betlehemezés, Lucázás,.../

Ezzel bővül a nevelés eszköztára, színesedik, gazdagodik a gyermekek élete az óvodában.

A játékban formálódnak a gyermekek mindazon készségei, képességei, tulajdonságai, melyek hozzásegítik, hogy a személyisége kiteljesedhessen, alkotó, egyén lehessen.

A játék kiemelt jelentőségének az óvoda időbeosztásában, napirendjében továbbá a játékos tevékenység szervezésében is meg kell mutatkoznia.

A játékon keresztül törekszünk megismerni a gyermekek érzelem és gondolkodás világát, fejleszteni egyéniségüket.

Verselés, mesélés

VERSELÉS – MESÉLÉS

Az irodalmi nevelés célja, feladatai:

- A gyermekek szívesen hallgassanak mondókát, verset, mesét, váljanak az irodalmi élmények aktív befogadóivá.
- Esztétikai élményekre érzékeny, művelt emberré formálódjanak.
- Erkölcsi, érzelmi, értelmi képességeik a mesék által fejlődjenek.
- Változatos irodalmi élmények nyújtásával a könyv, az irodalom és a népköltészet megszerettetésére törekszünk.
- Célunk az olvasóvá nevelés.

A néphagyomány ápoló óvodai programban, a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságához igazodóan, a mese - vers, mondóka anyag zömmel a népköltészet tárházából származik.

A gyermek saját vers és mesealkotása, annak mozgással és ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

Az irodalmi anyag tartalma:

- népmese
- állatmese
- novellamese
- tündérmese
- népi mondókák: tapsoltató, lovagoltató, ringató, altató, jártató, höcöggető, ölbe vevő,
- szólások, közmondások, találós kérdések.
- klasszikus és kortárs irodalmi művek

A népköltészetten túl: klasszikusaink, mai magyar - és külföldi költők, gyermekek számára írt versei, meséi, elbeszélései is helyet kapnak az irodalmi anyagban. Főleg a gyermekek számára kedvelt ritmikus, szójátékos gyermekekről, állatokról szóló, vidám, évszakokhoz kapcsolódó mesék-versek.

Az anyagválogatásban fontos az egyensúly megteremtése.

Az irodalmi anyag kiválasztásánál a korcsoportot és a gyermekek fejlettségi szintjét figyelembe kell venni.

Fontos a tudatos, időrendi ütemezés. A gyermekeknek a mesehallgatás lelki szükséglet, lehetőleg minden nap hallgassanak mesét.

A délutáni pihenés előtt mesét, folytatásos mesét olvasunk, középső és nagycsoportban ezt vershallgatással bővítjük.

A versek, mesék ismétlése, dramatizálással, bábozással beépül a gyermekek mindennapi játéktevékenységébe, feltárva a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.

A gyermekek érdeklődésének, fejlettségének megfelelő könyvkínálatot biztosítunk a könyvespolcon, így kedvük szerint bármikor nézegethetnek képeskönyvet.

A mese kiválóan alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének kialakítására. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál. A tárgyi világot is megelevenítő, átlelkesítő szemléletmódja és az ehhez társuló, a szigorú ok- okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe, csodákkal és átváltozásokkal, ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra, irányított megismerési törekvésekre. Fejleszti szövegértésüket.

A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, s a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás elengedett intim állapotban eleven, belső képvilágot jelenít meg.

A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élmény feldolgozás egyik legfontosabb formája.

Dramatizálás és bábozás

A gyermekek irodalmi élményeiket szabadon választott módon **dramatizálják**. Lehetőséget biztosítunk arra, hogy elképzeléseik, szándékaik szerint válasszák ki a szereplőket, játsszák el a cselekményt.

A dramatikus játékeszközök elindítói lehetnek egy-egy szerepjátéknak, mesedramatizálásnak /színes lepel, korona, palást, tarisznya/.

A **bábjátékban** a gyermekek közvetlenül nyilvánulnak meg, belső világuk egyik legkifejezőbb eszköze. Segíti a beilleszkedést, a különböző nevelési problémák megoldását egy-egy gyermeknél. A bábozás és a dramatizálás a mozgáson és a beszéden alapszik.

Az irodalmi nevelés személyiségformáló hatása:

A népmesék, mondókák, irodalmi művek hallgatása, mondogatása közben erősödik az összetartozás érzése és az egymás iránti figyelem. Érzelmi biztonságot nyújt és érzelmi-érzelmi élményeket ad.

A **bábozás** sajátos varázserejével komplex módon hat a gyermekekre. Ezáltal kifejezheti, átélheti, eljátszhatja saját érzéseit, élményeit és oldja gátlásait. A bábozás során megnyílnak a gyermekek, a báb beszédképességüket fejleszti. A bábozás eszközei a gyermeki önkifejezőmódokat teljesítik ki, ezért is fontos állandó jelenlétük a csoportban.

A **dramatizálás** során alkalmazzák a metakommunikatív eszközöket, a mimikát és a gesztust. Fejlődik beszédmódjuk, fantáziájuk, bővül szókincsük, alkalmazkodó képességük, kifejezőképességük.

A mese, vagy a dramatikus népszokás élménye a gyermekeket spontán dramatikus játékokra készíteti.

A hagyományok megünneplését óvónői bábozással, dramatizálással, énekes játékkal gazdagítjuk /népi elemeket felhasználva/.

Ezáltal az irodalom nyújtotta érzelmeket, természetes viselkedésmódokat közvetítjük számukra. Ellensúlyozva a média sokszor igénytelen, izlésromboló műsorait.

Havonta egy alkalommal **bábszínházat szervezünk** a gyerekeknek, és részt veszünk a Községi Ház által szervezett előadásokon is.

A gyermekek részére több alkalommal szervezünk könyvtári órákat a helyi Könyvtárban, ezzel is támogatjuk olvasóvá válásukat.

Az óvodában szerzett esztétikai, irodalmi élmények és a népköltészet érték közvetítő hatásai a fejlődő személyiség irodalomhoz való későbbi viszonyát befolyásolják.

Fontos, hogy az óvónő a mindennapokban az irodalom nyújtotta érzelmeket természetes viselkedésmódjával közvetítse.

Ezt a kincset nem lehet csak a médiára, könyvre, CD-re bízni, kell hozzá az óvónő személyes varázsa

**Ének, zene,
énekes játék, gyermektánc**

ÉNEK, ZENE, ÉNEKES-JÁTÉK, - GYERMEKTÁNC

A zenei nevelés célja:

- A gyermekek zenei érdeklődésének felkeltése,
- zenei ízlésének formálása,
- zenei anyanyelv megalapozása,
- mozgáskultúra fejlesztése.

A zenei nevelés feladatai:

- **Éneklési készség fejlesztése** (A hangképző szervek fejlesztése az életkornak megfelelő hangterjedelmű dalokkal. A hangterjedelem fokozatos bővítése.)
- **Ritmusérzék fejlesztése** (egyenletes lüktetés érzékeltetése, ritmus és tempó érzékeltetés).
- **Akusztikus hallásfejlesztés** (hangszínfelismerés, halk, hangos, magas-mély)
- **Komplex zenei képességek fejlesztése** (zenei emlékezet, zenei kreativitás fejlesztése).

A zenei nevelés tartalma:

- népi mondókák, ölbeli játékok
- a környezet hangjainak megfigyelése
- népi dalos játékok (pentaton jellegű)
- műdalok, kortárs művészeti alkotások
- zenehallgatás dalanyaga (magyar, nemzetiségi)
- énekes népszokások (néptánc)

A program zenei anyagát képezi a magyar Népdalkincs, „Csak tiszta forrásból” Kodály Zoltán, Forrai Katalin, valamint olyan művészi értékű művekből válogatjuk, mint pl.: Törzsök Béla Zenehallgatás az óvodában. Kortárs művészeti alkotások, mint pl.: Gryllus Vilmos dalai.

A sikeres nevelőmunkánk alapja: az átgondolt előre elképzelt folyamatos munka megtervezése, évekre lebontva, a gyermekek életkorának és a csoport fejlettségi szintjének figyelembevételével. Az új ismereteket mindig a korábbira építve tervezzük, a könnyebb anyagtól haladjunk a nehezebb felé. A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a nemzetiségi, etnikai kisebbségi nevelés esetében a gyermekek hovatartozását is.

Fontos számunkra, hogy a daltanulás, a játék és mozgás öröm legyen. Éreztesük, hogy a zenehallgatás csodálatos élmény, ha az óvónő élő énekén, hangszeres előadásában szól.

A zenei nevelés és a néphagyományőrzés kapcsolata:

Kodály elveiben a művészi érték, a néphagyomány kap erőt. Minden nép a saját néphagyományából kell, hogy kiinduljon, ezért tartja a legfontosabbnak a magyar népi gyermekjátékdalt és a népzeneét. A zene emberformáló erejét hangsúlyozza. Az énekes népszokások, amelyek az óvodában előfordulnak, megfelelnek a gyermekek életkori sajátosságainak.

Lehetőségünk nyílik a hangszerek megismerésére is ilyenek pl.: köcsögduda, citera, hegedű, dob, lopótökduda, nádsíp, fűzfásíp, furulya.

A gyermektáncal is bővül a gyermeki önkifejezés lehetősége. /Az egyszerű körbejárástól – az akusztikus ingerek és a mozgások összekapcsolásán át, a gyermektánc elemeinek elsajátításáig./

A **néptánc** alapjainak megismertetése, megszerettetése már elkezdődhet az óvodában, élménynyújtó a gyermekek számára. Szívesen ropják a táncot élő muzsikára, irányított formában, utánzó mozgásokkal. A nagyobb gyermekeknek (középső-nagycsoport) lehetőségük van a néptáncal ismerkedni, hetente 1-2 alkalommal, szervezett formában.

A zenei nevelés személyiségfejlesztő hatása

A zene az érzelmekre hat, élményt nyújt, a hatása életre szóló. A zene, mint esztétikum, felfedezése, átélése, beépül a gyermeki személyiségbe, formálja ízlésüket.

A mozgásuk összerendezettebbé, határozottabbá, szabályosabbá válik. Kialakul a harmonikus, szép mozgás, a felnőtt minta spontán utánzásával.

A zenei nevelés az értelemre is hat: gondolkodásra, emlékezetre, képzeletre, akaratra, önfegyelemre, alkotókedvre, a beszéd fejlődésére, társas kapcsolatok alakulására, viselkedésre.

Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermekek felfedezik a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét.

Zenei nevelés megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

Naponta több alkalommal is lehetőséget teremtünk a zenei tevékenységekhez, a csoportszobában és a szabadban egyaránt. A zenei nevelés egyéb lehetőségei óvodánkban:

- Néptánc heti egy alkalommal
- Kapcsolattartás az iskola citera együttesével
- Zenei műsorokon való részvétel –Közösségi Ház
- Zenészek meghívása az óvodába / népi és műzene egyaránt/

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZIMUNKA

Célja, feladatai:

A vizuális észlelés, emlékezés, képzelet, a vizuális gondolkodás fejlesztése. Az „intellektuális látás” kialakítása, megalapozása.

Maga a tevékenység- s ennek öröme- a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, az önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

Feladatunk:

- A gyermeket körülvevő tárgyi világ „megláttatása”, megfigyeltetése.
- A **feltételek** megteremtése (hely, idő, eszköz).
- **Változatos tevékenységek** biztosítása (rajzolás, festés, kézi munka, mintázás, építés, barkácsolás).
- Az **eszközök** célszerű használatának elsajátítása, az **anyagok tulajdonságainak** megismertetése.
- A különböző **technikák** megtanítása, változatos alkalmazása.
- A finommotorika fejlesztése, szem-kéz koordináció alakítása.
- A képi-plasztikai kifejezőképesség fejlesztése.
- A népi kismesterségek technikáinak megismertetése, népi motívumok felelevenítése, alkalmazása

A tevékenységekhez szükséges feltételek

A gyermekek a nap bármely időszakában ábrázolhatnak. **Jól** elérhető **helyen** találhatóak azok az eszközök, amelyekre a gyermekeknek szüksége lehet. (Szeretnénk kézműves sarkot kialakítani azokban a termekben, ahol erre mód és lehetőség nyílik.)

Biztosítjuk az alkotáshoz szükséges **nyugodt légkört**, a **helyet** és az elegendő időt.

A hagyományos eszközök (festék, gyurma, ceruza, stb.) mellett mindig megtalálhatóak a természetes anyagok (a közösen gyűjtött levelek, termések, textíliák, fonalak, stb.)

A kész munkákat jól látható helyen kiállítjuk, így megnézhetik egymás alkotását is.

Fontosnak tartjuk a tervszerűséget és a rugalmasságot.

Fokozatosan kialakítjuk az eszközök helyes használatát, a technikai eljárások alkalmazását, valamint javaslatot teszünk a témára. Építve a gyermekek aktivitására,

leleményességére, kíváncsiságára, tevékenységvágyára. A gyermekek **szabadon választhatnak anyagban, témában és technikában egyaránt**. Irányításunk segítő, továbbleadó magatartásban nyilvánul meg. Egy-egy tevékenységi forma legalább egy héten keresztül gyakorolható. Minden gyermekkel egyéni fejlettségi szintjéhez mérten foglalkozunk, segítjük, ösztönözzük.

Ábrázoló tevékenységet nem csak a csoportszobában, hanem jó idő esetén az udvaron is végeznek a gyermekek pl. homokvárépítés, virágból nyaklánckészítés, aszfaltrajz stb.

A gyermekek intellektuális látása az óvodás korban alakítható, fejleszthető a legjobban, erre óvodánkban is lehetőség nyílik.

Fontosnak tartjuk, hogy ne csak az óvoda szűk környezetében, hanem a tágabb élet térben is ériék a gyermekeket spontán, vagy szervezett vizuális ingerek.

Abban a szerencsés helyzetben van óvodánk, hogy hatalmas udvar veszi körül, ahol a gyermekek minden nap találkozhatnak a természet szépségeivel, színeivel.

Már óvodáskorban minél több élményben legyen részük a gyermekeknek, mert később a látvány illetőleg a képzelet által gazdagított történések jelennek meg, elevenednek meg alkotásaikban. Az ábrázoló tevékenység célja: maga a folyamat, s ennek öröme.

A gyermekek által létrehozott produktumnál sokkal fontosabb a tevékenység maga, hisz ez hat a gyermek személyiségfejlődésére. A kész „mű” visszajelzést ad a gyermekről, kézügyességén kívül megismerjük érzelmeit, vágyait. Óvodáskorban az ábrázolás játéknak minősül, élményt nyújt a gyermekeknek, akik így játszva spontán tanulnak, a valóság egy-egy részét manuálisan is birtokba véve.

A tevékenységek tartalma

Az óvodában használt és ismert tevékenységformák:

- rajzolás
- festés
- kézimunka (barkácsolás, építés)
- mintázás

megjelennek a hagyományörző elemek pl.:

- a népi kismesterségek technikái, szokások és hagyományok
- a jeles napokhoz kapcsolódó jelképek, a népművészeti elemek, nemzeti szimbólumok és népi motívumok

A népi kismesterségek technikái

A gyermekek megismerkednek a kézi szövés alapelemeivel (sodrások, fonások, szövések, pókfonás, körmönfonás, varrás).

Lehetőséget biztosítunk az agyagozásra, a nemezelés, tojásírókázás, batikolás, hímzés, technikájának megismerésére.

A játékeszközök készítéséhez szükséges természetes anyagokat a gyermekekkel együtt gyűjtjük, a közös séták, kirándulások alkalmával. Ilyen természetes anyag lehet: kukoricaszár, csutka, nád, toll, gesztenye, búza, kavics, különféle termések, stb. Ezekből készülhetnek a régi gyermekkor játéakai (csutkababa, koszorú, lovacska, síp, stb.)

A jeles napokhoz kapcsolódó tevékenységek

A jeles napokhoz kapcsolódó jelképek, nemzeti szimbólumok, népművészeti elemek, népi motívumok és eszközök elkészítésébe a gyermekeket is bevonjuk (szüreti koszorú, Márton napi lampion, adventi koszorú, mézeskalácssütés, karácsonyfadísz, Luca búza vetés, díszítés, Kiszé baba, farsangi jelmezek, álarcok, húsvéti tojás, tojásfa, májusfa állítása, pünkösdi koszorú, arató koszorú készítése, kokárda, huszár csákó, párta, zászló).

A rajzolás, festés, mintázás, kézimunka személyiségfejlesztő hatása

A tevékenységek közben fejlődik a gyermek képi-plasztikai kifejezőképessége, térbeli tájékozódó képessége, gazdagodik a gyermek élmény --és fantáziavilága. Tér-forma - és színképzetei gazdagodnak, képi gondolkodásuk, esztétikai érzékük fejlődik. Komponáló, és térbeli rendezőkéességük alakul, kreativitásuk fejlődik.

Erősödik önbizalmuk, fejlődik problémamegoldó képességük. Ábrázoló tevékenységük közben átélik az alkotás örömét, a sikerélmény újabb alkotásra ösztönzi őket. A tehetséges gyermekek bátorítására lehetőséget biztosítunk igény szerinti alkotásra, kreatív önkifejezésre, kiállításon való részvételre.

A természetes anyagok sokrétű lehetőséget biztosítanak a manuális tevékenységek gyakorlására, ezáltal fejlődik finommotorikus képességük. Az elkészült tárgyak, népi játékszerek tovább motiválják tevékenységüket, gazdagítják játékukat, alkotásra képes emberré teszik őket.

A gyermekek által készített munkákból év végén kiállítást szervezünk.

Mozgás

MOZGÁS

A mozgásfejlesztés célja

A mozgás megszerettetése, a mozgásigény kielégítése, az egészséges életmód megalapozása.

Feladata:

- A szervezet sokoldalú fejlesztésének segítése.
- A testi képességek fejlesztése (erő, gyorsaság, ügyesség, állóképesség).
- A mozgásműveltség segítése.
- Egészségóvás megelőzéssel, családi szemléletformálás.
- Testséma kialakítása, fejlesztése

A játékos mozgás a gyermek természetes szükséglete, a tanulás egyik lényeges formája.

Az óvoda feladata, hogy ez a természetes mozgást tudatosan segítse elő. A gyermekek állandó belső késztetést éreznek a mozgásra, örömmel és természetes módon gyakorolják azt.

Fontos a mozgásra inspiráló környezet kialakítása, a mozgásos tevékenységek pozitív megerősítése, valamint a szükséges szabályok megtanítása. Ezért a gyermekek napirendjét úgy kell kialakítanunk, hogy a nap folyamán biztosítva legyen számukra a megfelelő hely, idő és eszköz a mozgásos tevékenységekhez.

Óvodánk biztosítja az alapvető eszközöket és lehetőségeket minden gyermek testi fejlesztéséhez (bordásfal, mászóka, Greiswald tornaszer, stb.)

Mozgáslehetőségek az óvodában

A mozgás tartalma lehet:

- szabad, spontán mozgás
- irányított mozgásos tevékenység

A szabad, spontán mozgás

Óvodánk nagy hangsúlyt fektet az irányított mozgásos tevékenység mellett a szabad, spontán mozgásra az óvodai élet minden napján.

Maximálisan kihasználjuk az udvar adta lehetőségeket, ahol a gyerekek szabadon mozoghatnak, mozgásigényüket kielégíthetik.

Az udvaron lehetőség nyílik arra, hogy előtérbe kerüljenek a mozgásos népi játékok, melyeket sokszor maguk a gyermekek kezdeményeznek. Ilyen játék lehet: körjáték, fogócska, célba dobás, ugróiskola, stb.

A mozgásos játékok a testi képességek fejlesztésén túl egyéb képességet is fejlesztenek (szociális fejlődés, közösségi érzés erősítése, másság elfogadása, önállóság, stb.)

Érvényesítjük a korszerű mozgásfejlesztés alapelveit. A mozgásfejlesztés hatása az idegrendszer fejlődése a megfelelő igény szerinti mozgás és tevékenység kielégítése kedvezően hat az agyi idegvégződésekre, így az értelmi fejlődésre.

Irányított mozgásos tevékenység

Egyik formája a szervezett mozgásos játékok, tevékenységek, melyet minden csoportban legalább heti egy alkalommal tervezünk. A mozgásos tevékenység a csoportszobában, vagy a tornaszobában zajlik, de ha az időjárás engedi, akkor az óvoda udvarán tornáznak a gyerekek, így kihasználva az udvar adta lehetőségeket /füves, betonos részek/.

Az **irányított mozgásos tevékenységek tartalmát** a járás, futás, ugrás, dobás, mászás, kúszás, egyensúlyozás és a különböző játékok (versenyjátékok, fogó-futójátékok) adják.

Fontosnak tartjuk a speciális, tartásjavító foglalkozások szervezését (lúdtalp megelőzése, mezítlábas torna, stb.)

A másik irányított formája a mozgástevékenységnek a mindennapos **testmozgás**.

A mindennapos testmozgás rugalmasan illeszkedik a napirendbe. Ebbe a tevékenységbe kötetlenül, vagy kötötten kapcsolódhatnak be a gyermekek, a tevékenység jellegéhez igazodva.

Az irányított mozgásos tevékenység és a szabad mozgás mellett többször szervezünk kirándulásokat a közelben lévő forráshoz, patakhoz, ahova a gyermekekkel és a szülőkkel együtt túrázunk, ezzel is erősítve az óvoda és család kapcsolatát. Lehetőséget teremtünk arra, hogy különböző terepeken gyakorolhatják a természetes és egyéb mozgásokat bújócskázhatnak, versenyezhetnek, sportolhatnak a szülőkkel közösen, stb.)

A téli évszakban is sok időt töltenek a gyermekek a szabadban. Az óvoda udvarán emelkedő dombon szánkózhatnak, csúszkálhatnak. Kedvelt tevékenység még a hógolyózás és a hóemberépítés is. A gyermekek ezekben a tevékenységekben örömmel vesznek részt.

Fontos feladatunknak tartjuk felhívni a gyermekek figyelmét a balesetveszély elkerülésére.

Lehetőséget biztosítunk különböző sporttevékenységek megismerésére, gyakorlására.
(labdajátékok, balett,)

A mozgás személyiségfejlesztő hatása

Fejlődik a gyermek érzelmi, szociális és értelmi képessége, térben való tájékozódása, helyzetfelismerési képessége. A mozgásos játékok erősítik az egymásra figyelmet, az együttműködési készséget. A szabálytartás az önuralmat erősíti, alakul az egészséges versenyszellem. Fejlődik a gyermek kitartása, koncentráció képessége és állóképessége. A programban a mozgásfejlesztés tartalma bővül a népi sportjátékok nyújtotta mozgásformákkal.

Külső világ tevékeny megismerése

A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSÉRE NEVELÉS

A külső világ tevékeny megismerésére nevelést az óvodai nevelés egészében érvényesülő folyamatnak tekintjük.

TARTALMA

- Az élő és élettelen környezet megismertetése, megszerettetése.
- Matematikai tartalmú tapasztalatok, ismeretek szerzése.(A környezet formai, mennyiségi és téri viszonyairól)
- Tapasztalatszerzés a szűkebb, tágabb világról.(természet, emberi, tárgyi)
- Pozitív érzelmi hozzáállás kialakítása a természethez, az emberi alkotásokhoz. (védelem, értékmegőrzés)

A külső világ megismerésére nevelés célja, feladata:

- A gyermekek az életkoruknak megfelelő szinten, minél több mozgásos és érzékszervi tapasztalatot szerezzenek, az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetről. Ezáltal teljes biztonsággal tájékozódjanak és igazodjanak el környezetükben.
- Alakuljanak ki a gyermekekben a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásai.
- A gyermekek ismerkedjenek meg az általános óvodai ismeretanyag mellett a helyi néphagyományokkal. Ismerjék meg a szülőföld, a helyi hagyományok és szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, a családi és a tárgyi kultúra értékeit. Tanulják meg ezek szeretetét, védelmét is.
- A gyermekek szerezzenek matematikai tartalmú tapasztalatokat, mennyiségi, alakú, nagyságbeli és téri viszonyokat, mely által alakul ítélőképességük, fejlődik tér-, sík-, és mennyiség szemléletük. Kísérletezésekkel segítjük tapasztalatszerzéseiket.
- A gyermekek logikus, és problémamegoldó gondolkodásának megalapozása.

Az óvodapedagógus feladata, hogy tegye lehetővé a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését. Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, az elemi ok-okozati összefüggések megtapasztalását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában. Segítse elő a környezettudatos magatartás kialakítását.

Programunkban az **ember**, a **természet** és a **hagyomány** nem válik el egymástól, hanem szoros egységet, kapcsolatot alkot. Beépül a környezeti nevelés ismeretanyagába.

A környezet megismerésére nevelés témakörei:

- a család
- az óvodai környezet
- közlekedés
- testünk
- évszakok, napszakok
- állatok
- növények
- színek

A fenti témaköröket színesítjük a néphagyományörzés elemeivel:

- Jeles napok előtti készülődés.
- A szűkebb környezetben fellelhető hagyományörző mesterségek közös megtekintése (fafaragó, kerámia műhely, kosárfonás, kenyérsütés, kötélverés, szövés, csuhézés).
- Tájémegismerő kirándulások.
- Családi kisgazdaságok megtekintése, bekapcsolódás egy-egy munkafolyamatba (szőlő szüret, alma szüret, kukoricatörés, burgonyaszedés, stb.)
- Termések, gyógynövények gyűjtése (csipkebogyó, bodza, kamilla)
- Háziállatok megtekintése természetes környezetükben (kötös tyúk, csibék stb.)
- Madárkalács készítés, télen a madarokról való gondoskodás.
- Befőzések, gyümölcsszárítás, sütések, salátakészítés
- Ismerkedés a népdalokban előforduló virágokkal, növényekkel (muskátli, pünkösdirózsa, bazsarózsa, gyöngyvirág, tulipán).
- Veteményeskert gondozása

A természet szeretetére nevelés az óvodában

A felnövekvő nemzedéket úgy kell nevelni, hogy legyen szemük és szívük a természet felelőtlen pusztításának megfékezésére. Ezért fontos, hogy a **természetvédelmi nevelés** már az óvodáskorban elkezdődjön, hiszen a gyermekek könnyebben alkalmazkodnak az ökológiai „átneveléshez”, mint a felnőttek. Fontos feladatunk a **környezettudatos magatartás** kialakítása.

Életkori sajátosságaiknál fogva képesek arra - ha az érzelmeikre hatunk, hogy szeretettel és gondoskodással bánjanak az élővilággal (vegyenek részt kisállatok - akvárium - növények gondozásában, segítsenek a madáretetésben, vigyázzanak az udvar fáira, bokraira).

A természetvédelem az óvodáskorban mindig az ismerkedéssel és a természet megszerettetésével kell, hogy kezdődjön.

A gyermekek szívesen hallgatják az óvónő történeteit, meséit, verseit a természetről. Feladatunk, hogy a gyermekeket megismertessük a szűkebb környezettel.

Törekszünk az **élővilág sokoldalú megismertetésére.**

A természetsarokban elhelyezett eszközök (nagyító, zsebtükör, földgömb, ismeretterjesztő képeskönyvek, természetfilmek, stb.) az élősarokban lévő növények (cseresznyeág, aranyvessző, magvak ültetése, hajtatása) a megismerési folyamatot segítik.

Óvodánk udvara jó lehetőséget ad a madáretetésre. Csatlakoztunk a Madárbarát Óvodakert programhoz, melynek célja a madárvédelem bemutatása, a madarak életének a segítése etetéssel, fészkelő hely kialakításával. Büszkék vagyunk a Madárbarát Óvodakert emblémára a Magyar Madártani egyesülettől. Rendszeresen részt veszünk madarász által tartott foglalkozásokon.

Óvodánk **kertjében** minden évszakban figyelemmel kísérhetik a fák, bokrok, szőlő tőkék, virágok változásait, a bogarak, madarak, pillangók életét.

A komposztálás lehetőségét is megteremtettük óvodánk kertjében, mellyel a környezetbarát magatartást, környezettudatos szemléletformálást kívánjuk erősíteni. Az óvodai szerves, komposztálható hulladékból így humuszt készítünk a gyerekek bevonásával. Az óvodában magas ágyásos konyhakert segíti megismertetni a gyerekeket a kerti munkálatokkal, valamint kis virágskertet művelhetnek, gondozhatnak közösen. Sziklakerünkben kapnak helyet a gyógy- és fűszernövények, virágpalánták.

Az óvodában szellektíven gyűjtjük a hulladékot. Külön a papír, a műanyag, és az üveg hulladékot. Az elemeket gyűjtését is sikeresen megoldottuk. Lehetőségeinkhez mérten próbálunk minnél több alkalmat megragadni az újrahasznosításra /barkácsolás, átalakítás, papír újra felhasználása, komposztálás /.

Célunk az óvodás gyermekek környezettudatos állampolgárokká nevelése, környezettudatos szemléletük és magatartásuk alapozásával.

Az óvodai élet **ünnepeinek** egy része kapcsolódik a természet örök körforgásához, eseményeihez, tehát közvetlenül és közvetve a környezeti neveléshez.

Kiegészülnek az élő és élettelen természet nevezetes napjaival:

- Víz világnapja - március 22.
- Föld napja - április 22.
- Madarak és fák napja - május 10.
- Állatvédelmi nap - október 4.
- Környezetvédelmi világnap – június 5.

Az évszakonkénti 2-3 alkalommal nagyobb kirándulásokkal gazdagítjuk a gyermekek élményét és tapasztalatszerzését. Ezek az élmények évekig meghatározóak a gyermekek számára. (Állatkert, múzeum látogatása, Margitsziget, Visegrád, Vadaspark, Gyermekvasút, Arborétumok látogatása).

A néphagyományőrzésből és a természetközelségből fakadó élmények eljuttatják a gyermeket a természettel való együttélés harmóniájához és a hagyomány tiszteléséhez.

KÖRNYEZET ESZTÉTIKÁJA

„Szép, ami érdek nélkül tetszik.”

A vizuálisan érzékelhető szépség világát a gyermek közvetlen környezetében is próbáljuk megteremteni.

Igényességünk megmutatkozik az óvoda helyiségeinek izléses berendezéseiben, az udvar izléses kialakításában, a harmóniát sugárzó évszaknak megfelelő díszítésben, a természetes anyagból készült eszközök, játéktárolók használatában.

Az esztétikai nevelés szempontjából lényegesnek tartjuk az **óvónő** személyes **példáját** is, mely gondozott ápoltságot, megjelenést, kulturált beszédet, a széphez való viszonyát és jó ízlését közvetíti. Az óvodában dolgozó **minden alkalmazott számára** is fontos ezeknek az értékeknek a követése, betartása.

Óvodánk szeretne olyan nevelési intézmény lenni, amely igyekszik megteremteni az egyensúlyt a régi és a mai világ között. Fontosnak tartjuk értékmegőrző, értékteremtő és érték közvetítő szerepét.

A hagyományápoló szemléletű nevelés része, hogy a gyermekek maguk is tevékeny részesei környezetük, óvodájuk rendbetartásának, esztétikus alakításának.

MATEMATIKAI LÁTÁS ÉS GONDOLKODÁSMÓD ALAPOZÁSA

A matematikai tartalmú tapasztalatszerzést folyamatnak tekintjük. Minden tevékenység tartalmában felfedeztetjük a matematikai jelenségeket. A gondolkodási műveletek motoros - percepció- cselekvéses megoldását biztosítjuk.

Mindig a gyermekek fejlettségéhez, gondolkodási szintjéhez mért tevékenységre ösztönző, kereső, felfedező, alkotó szituációra építünk, több érzékszervvel több oldalról, több szempontból érzékeltetjük az összefüggéseket.

A valóságból merített, természetes élethelyzetekben, spontán játék közben, eszközök biztosításával hozzásegítjük a gyermeket az alapozó műveletek minél sikeresebb végzéséhez.

A környező valósággal való ismerkedés során a gyermekek tapasztalatokat szereznek az őket körülvevő tárgyak, jelenségek **formai és mennyiségi viszonyairól**.

Ismerkednek a **geometriai fogalmakkal**, kirándulás közben gyakorolhatják a tájékozódást, összehasonlító **méréseket végezhetnek** (pl.: ki lépett hosszabbat, rövidebbet, melyik fa magasabb alacsonyabb).

Szétválogathatnak színt, formát, méret szerint virágokat, köveket, botocskákat. A patakban megnézhetik **tükörképüket**, utánozhatják egymás mozgását.

Megszámlálhatnak különböző mennyiségű tárgyakat, építhetnek kövekből, homokból, fadarabokból, alkalmuk nyílik a térirányok, névutók gyakorlására.

A gyermekek életkori sajátosságait figyelembe véve tervezzük a matematikai nevelést, az ismeretek feldolgozását.

A kis-, és középső csoportos gyerekeknél célunk a matematikai kíváncsiság és érdeklődés felkeltése a nap folyamán a különböző tevékenységekben.

Az **iskolára felkészítést** (a nagycsoportban) egyéni és mikrocsoportos formában és az egyéni fejlettséget figyelembe véve szervezzük. Ezek során a korábban megszerzett ismereteiket rendszerezzük, tapasztalataikat s a spontán tanultakat rögzítjük.

MUNKAJELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tanulással sok vonatkozásban azonosságot mutató, azzal egybeeső **munka és munka jellegű** játékos tevékenység.

Célok, feladatok:

- A hagyományörző tevékenységek gyakorlása és egyéb munkajellegű tevékenységek során a munka megbecsülésére, megszerettetésére nevelés.
- A munkaerkölcs, felelősségérzet megalapozása, kitartásra nevelés.
- A munkavégzéshez szükséges képességek, készségek kialakítása.
- A közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés alakításának eszköze a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.
- A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos, konkrét, reális, vagyis saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

A tevékenység tartalma:

- önkiszolgálás
- a közösségért végzett tevékenységek
- önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízatások teljesítése
- növény és állatgondozás

Munkajellegű tevékenységformák

Önkiszolgálás

Az önkiszolgálás a munka alapvető fajtája az óvodában, magában foglalja a gyermekek természetes, mindennapi szükségleteinek önálló kielégítését. Készségeinek és szokásainak elsajátítása, a feladat elvégzéséhez való pozitív viszony kialakítása előfeltétele a közösségért végzett különféle munkáknak is.

Az önkiszolgáláshoz tartozó munkatevékenység egyik meghatározott köre a testápolással, az étkezéssel, az öltözködéssel kapcsolatos teendőkben az egészségügyi szokásokban a környezet rendjének megőrzésében jut kifejezésre. A munka folyamatában kialakuló és megszilárduló szokások egy része az egészséges életmód elengedhetetlen szokásrendszeréhez tartozik.

A közösségért végzett tevékenységek

Naposság

A naposság közösségi megbízatás, olyan munka, amely a közösség számára hasznos és nélkülözhetetlen a csoport életrendjének biztosításához.

Feltétele, hogy a gyermekek rendelkezzenek az elvégzéséhez szükséges alapvető készségekkel, ismerjék munkájuk célját, átérezzék jelentőségét, fontosságát.

A csoport fejlettségi szintjét figyelembe véve folyamatosan vezetjük be a naposságot, a középső csoporttól kezdve.

A naposi munka az étkezéssel kapcsolatos teendőkben, a csoport mindennapi életével kapcsolatos munkáiból és az óvónőnek nyújtott segítségadásból tevődik össze, (terítés, teremrendezés, szobacsinosítás, eszközkiosztás, stb.)

Alkalmoszerű megbízások:

az egyéni feladatokat személyre szabottan tervezheti az óvónő, (segítés a kisebb csoportosoknak, dadus néniknek, teremrendezés ...)

Növény és állatgondozás

A kerti munka a gyermekeknek olyan munkajellegű tevékenysége, amely közben átéli munkájuk természetére gyakorolt hatását, megfigyelik azokat a változásokat, eredményeket, amelyek munkájuk nyomán létrejönnek.

Ősztől nyárig a gyermekek részt vesznek az aktuális kerti munkákban (levéleseprés, locsolás, madáretetők elhelyezése, folyamatos feltöltése, virágoskert gondozása, komposztálás). Év közben folyamatosan bővítjük élőskertünket, gondozzuk növényeinket, kisállatainkat.

Az óvoda közös helyiségében elhelyezhető akváriumot folyamatosan szépítgetjük, átrendezgetjük a gyermekek segítségével.

A munka az óvodáskor folyamán egyre önállóbb helyet kap a gyermek tevékenységében, formáiba és tartalmában gazdagodik.

Aktív tevékenységgé válik, a játékhoz sokban hasonlít. A munkát a gyermekek szívesen, örömmel végzik, élvezik a folyamatát.

A munka jellegű tevékenység személyiségfejlesztő hatása

A munka elvégzése bizonyos felelősséggel jár, és alapvető ismereteket és készségeket kíván. Pontosabbá válnak a munkához szükséges készségek, alakul a gyermekek munkához való pozitív viszonya, a munkaszeretet, a munkavégzés öröme, az eredményes munka, az alkotás öröme. Hozzájárul a gyermekek közti **társas kapcsolatok** alakulásához.

Lehetővé teszi a kitartás, a felelősségérzet, a kötelességteljesítés gyakorlását, a közösségi megítélés alakulását. Tudatosan törekszünk a munkanevelő **hatásának érvényesítésére**. Megteremtjük a gyermekek számára az életkorukhoz és erejükhöz mért munkalehetőséget, biztosítjuk az önálló, tartalmas munkavégzés állandóságát, folyamatosságát.

A gyermeki munka az óvodapedagógustól **tudatos pedagógiai szervezést**, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos, konkrét, reális, vagyis saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

A TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS

Az óvodai nevelés folyamatában a tanulás a tevékenységekben megvalósuló tanulást jelenti.

A gyermek a játékba ágyazott változatos tevékenységek gyakorlása során tanul. Nevelési gyakorlatunk szélesen értelmezi a tanulást. A gyermekek tevékenységeik során szerzett benyomások, tapasztalatok, élmények alapján tanulnak és fejlődnek.

Az óvodás gyermek értelmi képessége (észlelése, érzékelése, emlékezete, figyelve, képzelete, képszerű, szemléletes gondolkodása) leginkább a játékon keresztül fejlődik, ezért a gyermek kíváncsiságára, megismerési vágyára, önkéntelen figyelmére alapozva irányítjuk a gyermeki gondolkodás fejlődését.

A spontán ismeretszerzéshez társulnak olyan szervezett tanulási lehetőségek, mint az óvónő által kezdeményezett irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, ami a gyermek kérdéseire, válaszára épülő ismeretszerzést is magában foglalja.

A tanulási folyamatban kialakítjuk a legfontosabb magatartásformákat, segítjük az önálló munkavégzést, halk beszédre, türelmes várakozásra szoktatjuk a gyermekeket.

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek **képességeinek fokozatos fejlesztése, ismereteinek a gyarapítása, különösen az utolsó évben**. Az óvodapedagógus épít a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire és biztosítja a tanulást támogató környezetet.

Egyéni bánásmód a tanulásban

Az adott gyermekcsoport életkori sajátosságain túl figyelembe kell vennünk a gyermekek egyéni fejlettségi szintjét.

Ismernünk kell az egyes gyermek adottságait, képességeit, hiszen nagy eltérések mutatkozhatnak a gyermekek értelmi képességei, fejlettségének tekintetében.

Tudnunk kell, hogy a fejlesztésbe, foglalkozásba bevont gyermek milyen szinten van, hiszen:

„Az értelmi fejlődési fokokat nem lehet átugrani!” tanítja Piaget.

Ennek ismeretében állítjuk össze a segítő-fejlesztő stratégiát, a felzárkóztatást.

A tanulás szervezése

A tanulás formája mindhárom korcsoportban általában mikro csoportos, egyéni, páros vagy frontális, ezt a csoportprofil, a gyermekek egyéni képességei, a kiemelt figyelmet igénylő gyermek, és az adott téma határozza meg.

Speciális fejlesztő tevékenységeket biztosítunk integrált formában az enyhe értelmi fogyatékos, enyhe mozgássérült, beszéd fogyatékos sajátos nevelési igényű gyermekek számára, együttműködve a logopédus, fejlesztőpedagógus, pszichológus szakemberekkel, annak érdekében hogy a sajátos nevelési igényből eredő hátrányokat csökkenteni tudjuk.

A témákat **komplexen**, egymáshoz kapcsolódóan az adott évszakhoz és ünnepkör köré csoportosítva **egy-két hétre** előre tervezzük.

A tudatos pedagógiai tevékenység igényli a tervszerű, bizonyos mértékig előre elgondolt tervezést és a feladatok megvalósulásának ellenőrzését.

Lépésről-lépésre építik fel a feladatokat, a csoport és az egyéni fejlesztés céljainak ismeretében, figyelembe véve a hármás differenciálás elvét.

A tanulás lehetséges formái:

- az utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás-, és viselkedéstanulás, szokások alakítása,
- a spontán, játékos tapasztalatszerzés
- játékos cselekvéses tanulás / játékos ismeretszerzés, felfedezés/
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra építő ismeretszerzés,
- az óvodapedagógus által rányitott megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés,
- a gyakorlati probléma megoldás

Óvodánkban jelenleg a csoportok homogén összetételűek (kis, középső, nagycsoport) de a jelentkezők életkorától, összetételétől függően lehetőséget teremtünk vegyes csoportok kialakítására.

VIII. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

AZ ISKOLÁBALÉPÉS FELTÉTELEI:

Az iskolaérettség a gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének eredménye. A gyermek akkor válik alkalmassá az iskolai élet megkezdésére, ha testileg, lelki szempontból és szociálisan, megfelelően fejlett.

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában az óvodásból iskolássá érik. Ennek érdekében fokozatosan, de különösen az utolsó évben az iskolai nevelésre-oktatásra készítjük fel a gyermekeket.

Testi szempontból érett:

- Ha teste arányosan fejlett, teherbíró. (első alakváltás, fogváltás)
- Mozgása összerendezettebb, harmonikus, finommozgásra képes
- Idegrendszere fejlett (kiegyensúlyozott).
- Érzékszervei épek.
- Ha mozgásvágyát, érzelmeit, viselkedését irányítani képes.
- Mozgását, viselkedését testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes

Lelki szempontból érett:

- Ha érdeklődő, nyitott téri észlelése, tájékozottsága fejlett.
- Figyelme tartós, szándékos (a tanulás alapját képezi).
- Emlékezetét szándékos bevésés és felidézés jellemzi.
- Gondolkodása fejlett (lényeglátás, összefüggések felismerése, ítéletek, következtetések alkotása).
- Kialakulóban az elemi fogalmi gondolkodás.
- Beszédkészség: érthetően, folyamatosan beszél,
- Gondolatait, érzelmeit ki tudja fejezni,
- Tisztán ejti a hangokat,
- Megérti, végig hallgatja mások beszédét,
- Elemi ismeretekkel rendelkezik (tájékozott saját személyére és környezetére vonatkozóan)
- Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, (magatartási formák kialakulóban)
- Elemi mennyiségi ismeretei vannak

A szociálisan érett gyermek:

- képes a kapcsolatteremtésre (kész az iskolai élet, a tanító elfogadására),
- szabályokhoz tud alkalmazkodni,
- feladattudat (feladattartás - megértés - elvégzés jellemzi),
- kitartó, munkatempója megfelelő,
- van önuralma, fékezi indulatait, jól tűri a kudarcokat,
- érzelmileg kiegyensúlyozott (nem agresszív, de nem is gátlásos).
- önálló, irányítható,
- Alakuljon ki a gyermekekben az egészséges életvitel iránti igény.
- Ügyeljenek az esztétikus, kulturált étkezési szokások betartására, helyesen használják az evőeszközöket.
- Helyesen, megfelelő sorrendben öltözködjének, vetkőzzenek, ügyeljenek ruhájuk rendezettségére.
- Önállóan végezzék a testápolási teendőket, tisztálkodjanak, mossanak fogat, törölközzenek. Szükség szerint, helyesen használják a zsebkendőt.
- Önállóan használják a WC-t.
- Vigyázzanak maguk és társaik testi épségére, a megismert veszélyforrásokat igyekezzenek elkerülni.

Az egészségesen fejlődő gyermek: az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre.

A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez.

A hátránnyal küzdő és a sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el az iskolába lépéshez szükséges képességek kialakulása.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait, az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

IX. NÉPHAGYOMÁNYŐRZÉS A NEVELÉS FOLYAMATÁBAN

„Azt a láthatatlan szervezőerőt, amely a legrégebbi időkben az emberiség megmaradásának egyik legfontosabb feltétele volt, amely kényszerítette eleinket egymás szájáról lesni a szót, egymás kezét figyelve megtanulni a mozdulatot, hagyománynak, idegen szóval tradíciónak nevezzük ”

(Kosa, Szemerényi 1975)

Ez a program nemcsak a népművészet és a szokásörző jeles napok elemeit öleli fel, hanem a mindennapi élethez kapcsolódó tevékenységeket is. A jeles napok őszi, téli, tavaszi, nyári napforduló köré csoportosulnak. Az ünnepeket évszakonként **ünnepkörre** osztjuk.

Ennek összefoglaló keretét évszakonkénti rendezésben az „ÉVKÖR” adja.

A néphagyományörzés a gyermek minden tevékenységét áthatja. Játékidőben természetes anyagok veszik körül a gyermekeket, az anyagok állandó jelenléte cselekvésre készíti, fejleszti alkotóképességüket. Az elkészült tárgyak, népi gyermekjátékszerek tevékenységeiket gazdagítják.

A közös munka közben jó alkalom nyílik a beszélgetésre, a népmesék, mondókák, dalok felidézésére, amelyek erkölcsi ítéleteik alakulására, viselkedésmódjukra is hatást gyakorolnak.

ÉVKÖR – KALENDÁRIUM

A jeles napok és a mindennapi élet hagyományai, szokásai, a természet nevezetes napjai

ŐSZ

ÜNNEPEK, HAGYOMÁNYOK ESEMÉNYEK	TENNIVALÓK AZ ŐSZI ÜNNEPKÖRBEN
SZÜRETI HÉT	A szőlő feldolgozása, mustkészítés.
SZÜRETI MULATSÁG	Darálás, préselés, must kóstolás a hét folyamán csoportonként. A hét zárásaként „szüreti bál” szervezése az udvaron, minden csoport részvételével.
MIHÁLY NAPI VÁSÁR	Vásári játékok szervezése.
AZ ÁLLATOK VILÁG- NAPJA <i>(október 04.)</i>	Az állatok megfigyelése – kirándulás szervezése. Kiállítás, állatos tablók, képek gyűjtése.
MÁRTON NAP <i>(november 11.)</i>	Ludas játékok az udvaron. Ajándék a gyerekeknek, lampionkészítés. /Az iskolások lámpás felvonulása/
TÖKÖS NAPOK	Tökfáragó verseny. Töklámpások készítése, ijesztgetés – a csoportokban. /népi gyermekjáték, sütőtök sütés, tökmagpirítás, tökös játékok, tökfáragó verseny/.
ŐSZI TERMÉSEK GYŰJTÉSE	Kirándulás közbe /Gesztenye, dió, csipkebogyó...../
BETAKARÍTÁS	Az őszi betakarítás megfigyelése, szüretelések.
ŐSZI GYÜMOLCSNAPOK NAPOK	/dióverés, szőlő szüret, kukoricatörés – a szülőknél/ Közös játékok szervezése az udvaron. Almás – diós-szivás sütemények, almakompót készítés; diótörés – darálás.
TERMÉSJÁTÉKOK KÉSZÍTÉSE	Geszténye - makk figurák, csuhé, kukorica, bogyók, levelek felhasználásával.
ŐSZI MUNKÁK	Betakarítás a veteményes kertben. Levélseprés az udvaron. Befőzés, aszalás, lekvár főzés, kukoricamorzsolás.
DEKORÁCIÓK	Az évszaknak megfelelő dekorációk készítése a folyosóra, csoportokba.

TÉL

<p>ÜNNEPEK HAGYOMÁNYOK ESEMÉNYEK</p>	<p>TENNIVALÓK A TÉLI ÜNNEPKÖRBEN</p>
<p>ADVENT</p>	<p>Adventi koszorú készítése csoportonként.</p>
<p><i>/karácsonyvárás/</i></p>	<p>Közös gyertyagyújtás az óvoda adventi koszorúján, (várakozás, lelkünk ünneplőbe öltöztetése).</p>
<p>ADVENTI VÁSÁR</p>	<p>Az SZMK szervezéséhez kapcsolódva, vásár rendezése, portékák készítése a gyermekekkel.</p> <p>Kézműveskedés, - népi kismesterségek.</p>
<p>BORBÁLA NAPJA</p> <p><i>(december 04.)</i></p>	<p>Csereznye ág vízbe tétele. (hagyományörzés)</p>
<p>MIKLÓS NAPJA</p> <p><i>(december 06.)</i></p>	<p>A Mikulás várás hagyományának felelevenítése.</p> <p>(cipők megtisztítása-ablakba tétele, levél a Mikulásnak, dallal, verssel várjuk).</p> <p>A Mikulás csoportról – csoportra jár.</p>
<p>LUCA NAPJA</p> <p><i>(december 13.)</i></p>	<p>Lucázás hagyománya – Luca napi jókívánságok az óvodában és a falukarácsonyon.</p> <p>Luca búza ültetése (- ajándék a család karácsonyi asztalára)</p>
<p>KARÁCSONY</p> <p><i>(december 24-25-26.)</i></p>	<p>Jézus születésének, a szeretetnek, egymás megajándékozásának napja.</p> <p>A nagycsoportosok „Betlehemes”- játékának megtekintése.</p> <p>Közös ünneplés a karácsonyfa alatt, dallal – verssel.</p> <p>Az óvó nénik karácsonyi kórusa. Ajándékozás csoportonként.</p> <p>Készülődés: mézeskalácssütés, karácsonyfa díszítés.</p>
<p>ÚJÉV NAPJA</p> <p><i>(január 01)</i></p>	<p>Újévi jókívánságok</p>
<p>VÍZKERESZT</p>	<p>Karácsonyi ünnepkör utolsó napja, ezen a napon bontjuk le a</p>

(január 06)	karácsonyfát
A FONÓ HETE	Népi kismesterségek megismerése, gyakorlása.
(január)	(szövézés, pókfonás, agyagozás, csutkababa.....)- csoportonként. A hét zárásaként mesemondó meghívása, táncbál.
GYERTYASZENTELŐ	Népi időjóslat megfigyelése „meglátja –e a medve az árnyékát?”
(február 02.)	Mackós dalok, versek.
FARSANG	Jelmezes farsangi bál az óvodában. Előkészületek: tálcásúfoló dalok, mondókák. Álarcok, kalapok készítése. Az óvónők mesedramatizálása.
A TÉL ELŰZÉSE	Kiszebaba – patakba dobása (csoportonként) Busójárás a gyerekekkel, óvoda körbejárása kereplőkkel, alakoskodás álarc készítés
MADÁRETETÉS	Madáreleség bekérése a szülőktől. A madáretetők folyamatos feltöltése, a madarak megfigyelése (ittthon maradt madaraink). Madárkalács készítés.
TÉL ÖRÖMEI	Szánkózás, hóemberkészítés, hógolyózás, eszközök biztosítása.
DEKORÁCIÓK	Dekorációk készítése folyamatosan.

TAVASZ

ÜNNEPEK, HAGYOMÁNYOK, ESEMÉNYEK	TENNIVALÓK A TAVASZI ÜNNEPKÖRBEN
ÉBRED A TERMÉSZET	Tavaszi hajtatások, ládába virágültetés. Veteményezés a csoportonként kialakított „magas ágyásokba”.
	Hóvirágmező megtekintése. /Alcsútdobozi arborétum/
	„Zöldág járás” – határjárás a közelben.
MÁRCIUS 15.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nemzeti ünnepünk megünneplése. ▪ A 48-as emlékműhöz zászlókat viszünk. ▪ A nagycsoportosok műsorral készülnek. ▪ Kokárda készítése – kötélveréssel. ▪ Zászlók, csákók, párták készítése.
HÚSVÉT	Húsvéti tojásfestés, locsoló verstanulás. A locsolkodás hagyományának ápolása. „Nyuszi ajándék” keresése az udvaron. Tojásfa díszítés.
ÁPRILIS 01.	„Bolondok napja” – egymás megtréfálása
MAJÁLIS	Ősi tavaszünnep, a májfa a természet újjászületésének jelképe.
<i>(május 01.)</i>	Májusfa állítása illetve díszítése az udvaron. Közös majálisozás, tavaszi játékokkal, dallal, tánccal.
ANYÁK NAPJA	Az édesanyák köszöntése.
<i>(május első vasárnapja)</i>	Ajándékkészítés, versek, dalok tanulása.
CSALÁDI NAP	Egy közösen eltöltött vidám nap, a szülők és gyermekek részére az
<i>(május elején)</i>	„ÓVODÁBAN, az ÓVODÁÉRT”.
	Programok szervezése, SZMK bevonásával.
	/Felajánlások, büfé, tombola, zsákbamacska...../

ÉVZÁRÓ MŰSOROK <i>(május végén)</i>	Csoportonkénti műsorok szervezése, ballagás. Kiállítás szervezése a a gyermeki alkotásokból. /meghívók készítése, tarisznyák rendelése /
GYERMEKNAP <i>(május utolsó vasárnapja)</i>	Gyermek koncert. Versenyjátékok az óvoda udvarán.
PÜNKÖSD	Pünkösdi király - kiskirálylány választása.
<u>A természet nevezetes napjai:</u>	
AZ <u>ÁLLATOK</u>	Séta a környék gazdaságaihoz. Csoportonként játékos foglalkozások,
VILÁGNAPJA <i>(október 4.)</i>	kirándulások, gyűjtőmunkák.
A <u>VÍZ</u> VILÁGNAPJA <i>(március 22.)</i>	Séta a közeli patakhoz. Csoportonkénti játékos foglalkozások. Gyűjtőmunkák, kiállítások szervezése.
A <u>FÖLD</u> NAPJA <i>(április 22.)</i>	Környezettudatosságra nevelés. Földünk védelme (szelektív hulladékgyűjtés) Kirándulások szervezése a közelbe, kertészkedés, gyűjtőmunkák.
<u>MADARAK, FÁK</u>	
NAPJA <i>(május 10.)</i>	Az iskolai kiállítás megtekintése (fáink gondozása, védelme). Hazai madaraink megismerése (költöző madaraink védelme). Gyűjtőmunkák (tollak, kavicsok.....)
<u>KÖRNYEZETVÉDELMI</u>	
VILÁGNAP (<i>Június 5.</i>)	Zöld pólóban, közösen pikniket tartunk a szabadban

NYÁR

ÜNNEPEK HAGYOMÁNYOK	TENNIVALÓK A NYÁRI ÜNNEPKÖRBEN
PÜNKÖSDÖLÉS	Pünkösdi király – királyné választás Népi játékok, versengések az udvaron.
GYERMEKNAP	Tájmegismerő kirándulások (piknikek) Sportszerű népi játékok szervezése az udvaron.
ARATÁS	Az aratás illetve nyári munkák megfigyelése a határban. Aratókoszorú készítése.
LAKODALMAS	Lakodalmas dalos játékok szervezése.
NYÁRI	Veteményes kert gondozása, locsolása.
TEVÉKENYSÉGEK	Nyári gyűjtő munkák: búza, kamilla, bodza Befőzések, szárítások, bodzaszörp készítése. Növényi játékeszközök készítése.
ANNA NAPI BÚCSÚ <i>(július 26.)</i>	Iskolás citerások fogadása az óvodában Búcsúbál
Új kenyér ünnepe <i>(augusztus 20.)</i>	Kenyérsütés

X. GYERMEKVÉDELEM ÉS ESÉLYEGYENLŐSÉG AZ ÓVODÁBAN

A gyermekek veszélyeztetettsége kialakulhat olyan magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében, mely gátolja a testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődésüket. A családokra kedvezőtlenül hathatnak gazdasági, szociális hatások, és ebből adódó életvezetési problémák. Feladatunk, hogy odafigyelve a gyermekekre, időben észrevegyük a viselkedés megváltozását (agresszív viselkedés, szorongás), valamint együttműködve a szülőkkel keressük a problémát kiváltó okokat, és a megoldási lehetőségeket.

Célunk:

- A veszélyeztetett és hátrányos helyzetben levő gyermekek felmérése, szociális helyzetének javítása, és a prevenciós munka.
- A gyermekek jogainak az érvényesítése, mindenek felett álló érdekének védelme.
- Személyiségfejlődésük elősegítése, egyéni képességük, tehetségük szabad kibontakoztatása.
- Máságuk tiszteletben tartása.

Feladataink:

- Legfontosabb feladatunk a gyermekek védelméről szóló törvény betartása.
- Segítségnyújtás és a hátrányok enyhítése az óvoda keretei között, **az esélyegyenlőség megteremtése.**
- Megfelelő nevelőpartneri viszony kialakítása a szülőkkel.
- Segítségadás a tartósan beteg gyermeket nevelő szülőnek a gyermekük életének és étrendjének az egyéni megszervezéséhez./ Biztosítjuk a megfelelő étkeztetésüket./

Az óvodában nem szervezhető olyan foglalkozás, illetve nem folytatható olyan tevékenység, amely a gyermekek számára népszerűsíti

- a pornográf, a szexualitást öncélúan ábrázoló tartalmakat,
- a homoszexualitást,
- a gyermek születési nemének megváltoztatására irányuló beavatkozásokat,
- a transzszexualitást,
- a társadalmi nemek elméletét (genderideológia).

Problémamegoldás lehetőség szerint az óvodán belül, pedagógiai, szociális és jogi eszközökkel, illetve ha szükséges külső segítséggel, a Gyermekjóléti Szolgálat segítségével.

Minden pedagógus feladata a gyermekek **testi épségének óvása**, a **balesetvédelmi** szabályok betartása, betartatása és a baleseti források kivédése, megelőzése, elhárítása.

Alapelveink:

- Minden esetben a gyermekek érdekeit kell képviselni, semmilyen más érdek ezt nem előzheti meg.
- Minden megkülönböztetés nélkül kell a gyermekek részére a jogokat biztosítani.
- Mindig azt a jogot kell alkalmazni, ami a gyermekekre nézve előnyösebb.
- A fentieket figyelembe véve fontos feladat az egyéni sorsokkal való törődés.
- Integrált és inkluzív nevelés biztosítása

Pedagógiai feladataink, módszereink:

- egyéni bánásmód, segítségnyújtás a hátrányok leküzdésére, az esélyegyenlőség megteremtésére
- egészséges és biztonságos környezet biztosítása a gyermekek optimális fejlődéséhez, fejlesztéséhez.
- az óvodapedagógus személyes példamutatása a másság elfogadásában
- a problémával küszködő gyermek beilleszkedésének a segítése
- körültekintő személyes kapcsolattartás, a nevelőmunka összehangolása a család és az óvoda között, a megfelelő nevelőpartneri viszony kialakításához
- nevelési problémák esetén a szülők gondolkodásának alakítása, formálása
- Szükség szerint megfelelő szakemberek bevonása a nevelési, gondozási, prevenciós és korrekciós feladatok ellátásába.
- Az óvoda saját pedagógus-munkakörben foglalkoztatott alkalmazottján és az intézmény-egészségügyi szolgálatot ellátó szakemberén, valamint az óvodával kötött együttműködési megállapodással rendelkező állami szervén kívül más személy, vagy szervezet a gyermekek részére tartott foglalkozás keretében, szexuális kultúrával, nemi étellel, nemi irányultsággal, szexuális fejlődéssel, a kábítószer fogyasztás káros hatásaival, az internet veszélyeivel és egyéb testi és szellemi egészségfejlesztéssel kapcsolatos programokat (a továbbiakban: felvilágosító program) csak akkor tarthat, ha jogszabályban kijelölt szerv nyilvántartásba vette Nkt. 9/A. §(1) .

Az 1-es típusú diabéteszrel élő gyermekek ellátása az óvodában

- Az óvoda vezetője az 1-es típusú diabéteszrel élő, az óvodával jogviszonyban álló gyermek részére a szülő, vagy más törvényes képviselő kérelmére, a gyermekkori diabétesz gondozásával foglalkozó egészségügyi intézmények

szakmai iránymutatása alapján a jogszabályban foglalt speciális ellátást biztosít. Nkt. 62. §(1a) Az inzulinfüggő cukorbetegségben szenvedő, óvodai nevelésben részt vevő gyermekek indokolt esetben történő, intézményben megvalósuló speciális ellátását biztosítja.

A speciális ellátási eljárásrendet a diabétesz gondozásával foglalkozó egészségügyi intézmények szakmai iránymutatása alapján határozzuk meg. Egészségügyi felkészítő tanfolyamot végzett pedagógus, vagy érettségi végzettséggel rendelkező, nevelő- oktatómunkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatott dolgozó láthatja el a következő feladatokat:

- a vércukorszint szükség szerinti mérését,
- szükség esetén, orvosi előírás alapján, a szülővel, más törvényes képviselővel, a megadott kapcsolattartási módon egyeztetve, az előírt időközönként a szükséges mennyiségű inzulin beadását.

A gyermekvédelmi felelős feladatait a csoportvezető óvónókkal és az óvodavezetőjével egyeztetve végzi. Ezek közül a legfontosabbak:

- Családlátogatás a csoportvezető óvónóval együtt
- Együttműködés a Gyermekjóléti Szolgálattal
- Probléma esetén jelzés a szolgálat vezetőjének
- Kapcsolattartás folyamatosan, esetmegbeszélések
- Részvétel havonta a gyermekjóléti szolgálat ülésén
- A gyermekvédelem óvodai helyzetéről évente egy alkalommal felmérést készítünk, mely kiterjed a családok helyzetére, a gyermekek összetételére.

A szociális hátrányok enyhítő segítő tevékenység

- szülőknek felajánlott segítség
- folyamatos kapcsolattartás a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal, az önkormányzat szociális előadójával, a Szülői Szervezettel

A szociális hátrányok felmérésének szempontjai:

- elhanyagoló nevelés
- testi – lelki bántalmazás
- anyagi nehézségek
- rossz szocio – kulturális háttér

- egészségügyi okok miatt

A fenti esetekben feltétlenül jelezni kell a problémát az óvodavezető és a gyermekjóléti szolgálat felé.

Kapcsolattartás az önkormányzattal:

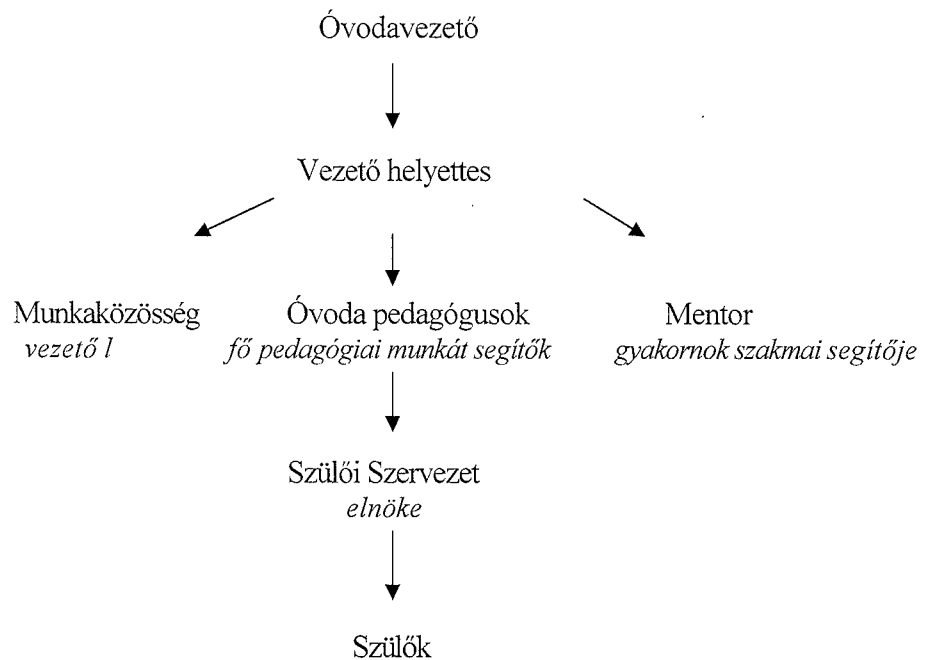
- szociális és gyermekvédelmi előadójával
- szociális bizottsággal
- a védőnővel, orvossal

Csoportvezető óvónő feladatai:

- adatszolgáltatás
- prevenció
- családlátogatás, kapcsolattartás
- nyilvántartás vezetése a hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekekről

XI. ÓVODÁNK ELLENŐRZÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE

1. Óvodánk Irányítási - szervezeti felépítése

Óvodánk írásos dokumentumai:

- Alapító Okirata. Törzskönyve
- Szervezeti és Működési Szabályzat
- Az Óvodai Nevelés Alapprogramjára épülő, helyi pedagógiai programja (Margaréta program)
- Házi rend
- A Pántlika Szakmai Munkaközösség terve, pedagógiai - szakmai fejlesztés
- Gyermekvédelmi terv
- Szülői Szervezet SzMSz
- Gyakornoki Szabályzat
- Az óvodai csoportok nevelési, gondozási terve.
- Csoportnaplók: egyéni és csoportos fejlesztési tervek, éves tervek, ütemterv a tevékenységek ütemezése, heti rend, napi rend, szervezési feladatok
- Gyermek fejlődési naplója, anamnézis (kérdőív)
- Az intézményvezető: éves munkaterve, pedagógiai programja, gazdasági (költségvetési) terve, tanügy – igazgatási dokumentációk, felvételi előjegyzési napló
- Felvételi mulasztási napló - csoportonként
- Étkezők nyilvántartása.

A pedagógiai program ellenőrzése és értékelése

A program értékelési fázisai

- a bevezetés előtt - információk gyűjtése, tájékozódás, elemzés
- a bevezetéstől - folyamatos értékelés, elemzés, önvizsgálat
- a bevezetés után - a 3. év után - vizsgálattal.

A programra vonatkozó értékelés, elemzés elsősorban a **pedagógiai program megvalósulására** vonatkozik, a megvalósulás **módját, módszerét, ütemét** ellenőrizzük.

Az óvoda **pedagógiai munkájáért az óvoda** vezetője a felelős. A program végrehajtásáért, a célok és feladatok megvalósulásáért a csoportban dolgozó valamennyi óvónő felelős, az óvodavezető irányításával vesznek részt az önelemző, értékelő munkában.

A program ellenőrzésében résztvevők: az Óvodavezető, vezető helyettes, munkaközösség vezető.

Az ellenőrzés fő területei:

- A gyermekek fejlődésének értékelése:

A gyermekek képességének tükrében, az iskolára való felkészítés, fejlesztés. Új módszerek, eljárások egyéni képességfejlesztés.

- Az óvónő **nevelőmunkájának** értékelése

A csoportok neveltségi szintjére, társas kapcsolataira, nevelési - gondozási feladatainak megvalósítására vonatkozik.

- A **feltételrendszer** alakulása /tárgyi személyi/

- Az **adminisztrációs feladatok** ellenőrzése

csoportnaplók, felvételi-mulasztási naplók, ütemtervek, egyéni fejlesztési terv, éves terv.

- Család - óvónők kapcsolata.

A vezető ellenőrző, értékelő munkájában az optimális egyensúly megteremtése a fontos. A hibák, a hiányosságok feltárásával egyidejűleg a megerősítés, a segítő szándékú, minőségi munkára való ösztönzés megvalósítása a cél.

A minőségbiztosítás alapja: a program célrendszerének való megfelelés.

Az ellenőrzés formái:

- látogatások ütemezése a munkatervben
- megfigyelések
- napi, időszakos beszélgetések
- egyéni, csoportos megbeszélések
- a pedagógiai dokumentumok ellenőrzése
- iskolába kerülő gyermekekről visszajelzés

A gyermek fejlődésének ellenőrzése, értékelése

A program életrendjéből fakad, hogy a tevékenységek integrálódnak, így előtérbe kerül az egyéni fejlesztés, fejlődés lehetősége.

Az óvodába kerüléskor a családi környezet feltérképezése, anamnézis készül - így írásos dokumentum segíti a gyermek fejlődésének a nyomonkövetését a beszoktatástól - az iskolába kerülésig. Ez az egyéni fejlesztés támpontja a kiindulási alap.

A gyermek fejlődésének értékelésével a leghatékonyabb módszer a folyamatos megfigyelés, és az egyénre szabott nevelési, fejlesztési eljárások tudatos alkalmazása, a gyermekek iskolaérettségéig.

A helyi program gyakorlati hatásának értékelésére a bevezetés 3. éve után, évente kerül sor. A gyermekek fejlődésének szocializáció, kommunikáció, tapasztalatszerzés szempontjából a nevelőtestület tagjainak véleménye és a szülők visszajelzése alapján történik.

XII. ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK

A helyi nevelési program érvényességi ideje:

I.verzió: 1999.szeptember 01-től - visszavonásig.

A helyi nevelési program felülvizsgálata 2004-ben megtörtént.

II.verzió: 2004.szeptember 01-től-visszavonásig

A helyi nevelési program az eredeti és felülvizsgált program módosított változata, **mely az Óvodai nevelés alapprogramja**137/1996.(VIII.28) alapján, a hatályos módosítások szerint érvényes.

Az óvoda helyi programja a **255/2009.(XI.20) korm.rendelet** és az ezt követő **221/2010.(VII.30) kormányrendelet módosítása** alapján lett egybeszerkesztve.

Az óvoda helyi programja érvényességi ideje:

III.verzió: A 2010/2011. óvodai nevelési évtől - visszavonásig.

IV.verzió: 2013.augusztus 31-től visszavonásig.

V.verzió: 2014/15 óvodai nevelési évtől (2014.aug.31)

VI.verzió: 2016/17 óvodai nevelési évtől (2016 aug. 29.)

VII. verzió: 2017/18 óvodai nevelési évtől (2017 szept.1.)

VIII.verzió: 2018/19 óvodai nevelési évtől (2018 szept.1.)

IX. verzió: 2019/20 óvodai nevelési évtől (2019. szept.1.)

X. verzió: 2020/2021 óvodai nevelési évtől (2020. szept.1)

XI. verzió: 2021/2022 óvodai nevelési évtől (2021. szept.1)- visszavonásig

A helyi nevelési program módosításának szabályai:

- Amennyiben törvényi változás előírja
- amennyiben a szülői szervezet kezdeményezi, a szülők 80%-a igényli
- a nevelőtestület szakmai indokok alapján kezdeményezi
- hálózathővítés, szervezeti átalakítás miatt

Nyilvánosságra hozatala:

A fenntartó és a partnereink számára Pedagógiai Programunk elérhető a közzétételi lista szerint a honlapon és a faliújságon megjelölt helyen:

- az óvoda honlapján
- a vezetői irodában.
- minden csoportszobában.

Az óvodai pedagógiai program törvényi és jogszabályi háttere:

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011.évi CXCV.törvény.
- Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjáról szóló 363/2012.(XII.17.) korm. rendelet
- A Kormány 137/2018.(VII.25.) Korm.rendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012.(XII.17.) Korm.rendelet alapján,
- A nevelési oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet
- A Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvei és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló 32/2012.(X.8.) EMMI rendelet
- Az 1997 , évi. XXXI. törvény A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- Egyes köznevelést érintő törvények módosításáról szóló 2021. évi LII. törvény A pedofil bűnelkövetőkkel szembeni szigorúbb fellépésről, valamint a gyermekek védelme érdekében egyes törvények módosításáról szóló 2021. LXXIX. Törvény
- Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (Eütv)
- Alaptörvény XVI. cikk (1) .

A program készítése során felhasznált programok, kiadványok Felhasznált programok -és irodalom jegyzéke

- Gödöllői Néphagyományőrző program Gödöllő 1997.
- Virágárok 8. Napköziotthonos Óvoda nevelési programja Budapest, 1998.
- Tevékenységközpontú óvodai nevelési program Miskolc, 1996.
- Nagy Jenőné: Óvodai programkészítés (OKI, Budapest, 1977.)
- Porkolábné Dr. Balogh Katalin: Kudarc nélkül az iskolában 1992.

- Balázsné Szűcs Judit: Miből lesz a cserebogár? 1992.
- Dr. Bucherna - Faust - Zadavec: Néphagyományörzés az óvodában 1998.
- Oktatási és Fejlesztő Intézet: Zöld óvoda- módszertári segédanyag 2016.

XIII. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A helyi programot elfogadta:

A Mézeskalács Óvoda nevelőtestülete

(A 2021 augusztus 30.-án tartott nevelőtestületi értekezleten 100%-os arányban)

dátum: 2021 augusztus 30.

aláírás: *[Handwritten signature]*

Szakmai munkaközösség vezető

Véleményezte: a Szülői Szervezet

dátum: 2021 augusztus 30.

aláírás: *[Handwritten signature]*

Szülői Szervezet elnöke

A programról tájékoztatást kaptak: Az óvodába járó gyermekek szülei

A programot jóváhagyta:

Homonnai Ildikó

Óvodavezető

Dátum: 2021. 08. 30

Aláírás: *[Handwritten signature]*

Hitelesítési záradék

Ez a dokumentum 97 folyamatosan sorszámozott oldalból/lapból áll.

Kelt: Perbál 2022-08-30

Szimonna Tel1

hitelesítő

